

The Journal of International Social Science Education

ISSN: 2146-6297 (Online) Dergi websayfası: <https://www.dergipark.org.tr/en/pub/issej>

Ülkemizde hayat ünitesi başarı testi geliştirme: Geçerlik-güvenirlilik çalışması ve öğrenci başarılarının incelenmesi

Mehmet DAĞ¹ & Asım ÇOBAN²

Önerilen atıf: Dağ, M. ve Çoban A. (2024). Ülkemizde hayat ünitesi başarı testi geliştirme: Geçerlik-güvenirlilik çalışması ve öğrenci başarılarının incelenmesi, *Uluslararası Sosyal Bilimler Eğitimi Dergisi*, 10(1), 46-79. DOI: 10.47615/issej.1460310

Makale linki: <https://doi.org/10.47615/issej.1460310>

© 2024 Yazar(lar). Baskılar ve izinler: Yazarlar makalelerini USBED/Uluslararası Sosyal Bilimler Eğitimi Dergisinde yayınladıktan sonra basılı olarak veya Birinci Baskı olarak çevrimiçi paylaşma iznine sahiptir.

Öne Çıkanlar

İlkokul 3.sınıf ülkemizde hayat ünitesi ile ilgili geçerlik ve güvenirliği test edilmiş sadece bir çalışma varken; bu dersle ilgili 6 Şubat 2023 depremlerindeki öğrenme kayıplarını inceleyen ve güncellenen 2023 hayat bilgisi öğretim programı ile ilgili hazırlanan herhangi bir çalışma bulunmamaktadır.

Benzer sosyoekonomik düzeye sahip iki okul arasında anlamlı fark görünmezken, kız ve erkekler arasında kızlar lehine anlamlı fark tespit edilmiştir.

Bu çalışma ile literature geçerli ve güvenirliği test edilmiş hayat bilgisi başarı testi kazandırılırken, deprem bölgesindeki öğrenme kayıpları cinsiyet ve sosyoekonomik düzey değişkenleri çerçevesinde irdelenmiştir.

USBED/Uluslararası Sosyal Bilimler Eğitimi Dergisi hakemli bir çevrimiçi dergidir. Bu makale araştırma, öğretim ve özel çalışmalar amacıyla kullanılabilir. Makalenin içeriğinden yalnızca yazarlar sorumludur. Dergi makalelerin telif hakkına sahiptir. Yayıncı, araştırma materyalinin kullanımıyla bağlantılı veya doğrudan veya dolaylı olarak ortaya çıkan herhangi bir kayıp, işlem, talep veya masraf veya zarardan sorumlu tutulamaz.

Tüm yazarlardan, sunulan çalışmalarla ilgili olarak diğer kişi veya kuruluşlarla herhangi bir finansal, kişisel veya diğer ilişkiler dahil olmak üzere herhangi bir fiili veya potansiyel çıkar çatışmasını ifşa etmeleri istenir.

Ülkemizde hayat ünitesi başarı testi geliştirme: Geçerlik-güvenirlik çalışması ve öğrenci başarılarının incelenmesi

Mehmet DAĞ

Malatya İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Malatya, 44070, Türkiye

Asım ÇOBAN

Temel Eğitim, Amasya Üniversitesi, Amasya, 05100, Türkiye

ÖZ

Kazanımların hangi düzeyde kazandırıldığına belirlendiği ölçme değerlendirme araçlarından biri olan başarı testleri eğitim sistemlerinde önemli bir yer tutmaktadır. Başarı testlerinin hazırlanması, kullanımı da eğitim sistemlerinin beklentilere cevap vermesi adına önem verilmesi gereken bir konudur. Bu çerçevede, ilkokul üçüncü sınıf Ülkemizde Hayat Ünitesi kazanımlarını ölçen, Yenilenmiş Bloom Taksonomisinin (YBT) aşamaları dikkate alınarak geçerliği ve güvenilirliği sağlanmış bir başarı testi geliştirmek ve 6 Şubat 2023 tarihinde 11 ilimizi etkileyen depremin, deprem bölgesinde yer alan iki ilçenin benzer sosyoekonomik düzeye sahip iki okulundaki öğrenci başarısını bazı değişkenler doğrultusunda incelemek amaçlanmıştır. 2023 Hayat Bilgisi Öğretim Programında yer alan ünitenin dokuz kazanımı YBT bilişsel süreç ve bilgi boyutları çerçevesinde sınıflandırılmış, her kazanım için üçer maddeden oluşan 27 soruluk çoktan seçmeli başarı testi hazırlanmıştır. Alanda uzman bir öğretim üyesi, doktora mezunu üç sınıf eğitimi ve bir dil uzmanı öğretmenin incelemesiyle, başarı testinin kapsam geçerliği sağlanmıştır. Maddelerin anlaşılabilirliği ve sürenin test edilmesi amacıyla, pilot uygulama gerçekleştirilmiştir. Akabinde depremi yoğun yaşamış iki ilçedeki benzer sosyoekonomik düzeye sahip iki ilkokulun 413 öğrenciyle asıl uygulama yapılmıştır. Asıl uygulamada 27 maddelik başarı testinde ayırt edicilik değerleri düşük olan beş madde çıkarıldıktan sonra, 22 maddelik testte $p(0,64)$, $d(0,44)$, $KR-20(0,76)$ olarak bulunmuştur. Veriler eşdeğer iki okulun başarı düzeyleri çerçevesinde incelendiğinde anlamlı fark ortaya çıkmazken; cinsiyet değişkeninde kızlar lehine anlamlı fark ortaya çıkmıştır. Mevcut çalışma ile YBT bilgi ve bilişsel süreç boyutları dikkate alınarak geçerli ve güvenilir bir başarı testi ile deprem sürecindeki öğrenme durumlarını konu edinen bir çalışma literatüre kazandırılmıştır. Çalışmanın depremi yaşayan 11 ilde uygulanarak sonuçların karşılaştırılması konusunda öneride bulunulmuştur.

MAKALE TARİHİ

Geliş tarihi 28 Mart 2024

Kabul tarihi 13 Mayıs 2024

ANAHTAR KELİMELER

Hayat bilgisi, ülkemizde hayat, başarı testi, öğrenci başarısı, deprem.

Makale Türü

Araştırma makalesi.

İLETİŞİM Mehmet DAĞ mehdag@msn.com Malatya İl Milli Eğitim Müdürlüğü, 44070, Malatya, Türkiye

© 2024 Mehmet DAĞ, Asım ÇOBAN

Bu makale Creative Commons Attribution-NonCommercial ile lisanslanmıştır. Lisans,

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0> koşulları altında dağıtılan ve ticari olmayan amaçla eserini remix, ince ayar yaparak ya da üzerine geliştirerek kendi eserlerinde kullanılmasına izin verir. Ancak ortaya çıkan yeni eseri benzer lisans ile lisanslamak zorunda değildir.

Giriş

İnsanoğlu dünyaya geldiği andan itibaren diğer canlılar gibi çevresini tanımak amacıyla dizginlemekte zorlandığı sürekli bir merak duygusu içerisinde. Bu merak duygusu ile bebeklik ve çocukluk dönemini hatalarla, uyaranlarla yoğun etkileşim içerisinde bir süreç geçirir. Daha çok deneme yanılma, ebeveyn yönlendirmesi ile gerçekleştirilen bu etkileşimler aracılığıyla elde edilen öğrenmeler, okullar aracılığıyla sistematik ve bilimsel çalışmalarla öğrenen belleklerine doğru bir şekilde bina edilir (Köseoğlu, 2023). Ülkemizde öğrencilerin okula gelmeden önce çevreleri ile ilgili edindikleri bilgilerin sistematik hale getirildiği dersin adı Hayat Bilgisi' dir (Sağlam, 2015). Her dersin sistematik ve bilimsel işlenmesi için bir programa ihtiyacı olduğu gibi bu dersin de öğretim programı bulunmaktadır. Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı aracılığıyla; ilkokulun ilk üç sınıfında öğrencinin okula gelmeden önce öğrendiği bilgiler şekillendirilir, temel yaşam becerileri tanıtılır, kendini tanıması, yaşadığı toplumun değerlerini ve bilgiyi özümsemesi, üreten, araştıran ülkesini seven birey olarak kimlik kazanması sağlanmaya çalışılır (Tay, 2017; Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2023).

Öğretim programları ihtiyaçlar ve hedefler doğrultusunda zaman içerisinde güncellenerek yenilenirler. En son 2023 yılında yenilenen Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı diğer programlar gibi dört öge üzerine bina edilmiştir. Bu ögeler; hedef, içerik, eğitim durumları ve ölçme-değerlendirme olarak ifade edilebilir. Bu dört ögenin birbiri ile sarmal bir ölçekte ilişki içerisinde ve işlevsel olmaları gerekmektedir (Demirel, 2021). İdeal alınan hedeflere ulaşmak ve belirlenen kazanımların öğrencilere kazandırılması için hazırlanan içeriklerin ve eğitim durumlarının beklenen düzeyde olup olmadığını test etmenin yegane yolu ölçme ve değerlendirmedir (Özer-Özkan, 2019). Bu sebeple eğitimin ayrılmaz bir parçası olan ölçme değerlendirme teknik ve akademik standartlara uygun olarak eğitimin her sürecinde dikkate alınmalıdır (MEB, 2023). Ölçme, gözlemlerin sayısal verilerle aktarılmasıyla, değerlendirme ölçme sonucunda elde edilen sayısal veriler ışığında ölçülen içerik ile ilgili yargıya varma işlemidir (Turgut ve Baykul, 2021). Bu iki kavram sayesinde hangi kazanımların hangi düzeyde öğrenenlere kazandırıldığı belirlenerek, sistemde varsa aksayan yönler tespit edilir ve gerekli düzeltmeler yapılır (Başol, 2019; Turgut ve Baykul, 2021). Okul imkânları, sosyal ortam, birey ve eğitim düzeylerinin çeşitliliği birlikte değerlendirildiğinde sistemdeki düzeltmelere ışık tutan ölçme değerlendirme sürecinin eğitim uygulayıcıları tarafından doğru yönetilmesi elzemdir (Dağ ve Karamustafaoğlu, 2023). Ölçme ve değerlendirme sürecinde ölçülecek davranışın çeşidine göre kullanılacak yöntem ve araç değişkenlik göstermektedir (Başol, 2019). Öğrenmenin en önemli çıktısı olan başarı, çoktan seçmeli, doğru yanlış, açık uçlu, eşleştirme gibi isimlerle adlandırılan başarı testleri aracılığıyla yürütülürken; öz yeterlik, tutum gibi değişkenler için ise psikolojik ölçekler kullanılır (Başol, 2019; Turgut ve Baykul, 2021). Hangi yöntem veya araç kullanılırsa kullanılsın, ölçme değerlendirme süreçlerinin amacına uygun ilerlemesi için eğitim öğretim süreçlerinin planlayıcısı öğretmenlerin donanımlı ve gayretli olması gereklidir (Özenç, 2013). Donanımlı olma anlamında öğretmenlerden beklenenler; öğrenmeyi geliştirmeyi öncemeleri, alana hakim olmaları, öğrenenleri iyi tahlil etmeleri, soru yazma tekniklerine sahip olmalarıdır (Turgut ve Baykul, 2021; Üçüncü ve Sakız, 2020). Başarı testleri hazırlanmadan önce kazanımların bilgi ve bilişsel süreç boyutuyla hangi düzeye uygun olduğunun belirlenmesi başarı testinin işlevsel olmasını sağlayacaktır (Erkuş, 2012). Yenilenmiş Bloom Taksonomisinin tercih edileceği bu aşamadan sonra başarı testinin teknik süreçlerine başlanması yerinde olacaktır (Avcı, Aslangiray ve Özyalçın, 2021). Teknik süreçteki aşamalar; önce testin amacının ve konusunun karşılaştırılması, kazanımları irdeleyen belirtke tablosunun hazırlanması, testte kullanılacak soru çeşidinin ve süresinin hesaplanması, geçerlik ve güvenilirlik işlemlerinin gerçekleştirilmesi, testin pilot uygulamasının ve puanlamasının, kabul edilen son formun oluşturulması şeklindedir (Kan, 2011; Büyüköztürk, 2013). Günümüz öğretmen profilinde bu aşamalar dikkate alınmaya başlansa da; büyük bir çoğunlukla geleneksel tarzlarda bilimsel bir plan dışında başarı testlerinin hazırlandığı gözlemlendiğinden alan yazında, geçerliği ve güvenilirliği test edilen başarı testlerine ihtiyaç duyulmaktadır (Dağ ve Karamustafaoğlu, 2023).

Son yıllarda hayat bilgisi ile ilgili yapılan çalışmalar Tablo 1' de verilmiştir.

Tablo 1: Literatürde Hayat Bilgisi Dersi İle İlgili Geliştirilen Başarı Testleri

Araştırmacı	İlgili Olduğu Sınıf-Alan-Ünite	Madde Sayısı	Ortalama Güçlüğü (p)	Ortalama Ayırt Ediciliği (d)	Güvenirlik Katsayısı (KR-20)/ α	Başarı Ortalaması ($\bar{x}$)	Başarı Oranı (%)
Karaoğlan (2019)	3. Sınıf Sağlıklı Hayat	13	0,72	0,38	0,83 α	4,83	37
Kaynar (2020)	3. Sınıf Güvenli Hayat	20	0,55	0,53	0,87	13,37	67

Tablo 1' in Devamı							
Araştırma cı	İlgili Olduğu Sınıf- Alan-Ünite	Madde Sayısı	Ortalama Güçlüğü (p)	Ortalama Ayırt Ediciliği (d)	Güvenirlilik Katsayısı (KR-20)/ α	Başarı Ortalaması ($\bar{x}$)	Başarı Oranı (%)
Yıldız (2022)	3. Sınıf Doğada Hayat	25	0,50 ye yakın	0,30 un üzerinde	0,79	15,11	60
Bayırlı ve Köksal (2022)	3. Sınıf Sağlıklı Hayat-Ülkemizde Hayat-Doğada Hayat	18	0,70	0,44	0,78	12,54	70
Şenel (2023)	3. Sınıf Ülkemizde Hayat	18	0,65	0,49	0,83	10,74	60
Çakabay, Mete ve Ketenalp (2023)	3. Sınıf Okulumuzda Hayat-Evimizde Hayat	7 Çoktan Seçmeli	0,8	0,4	0,5	12,63	63
Çakabay, Mete ve Ketenalp (2023)	3. Sınıf Okulumuzda Hayat-Evimizde Hayat	13 Boşluk Doldur ma	0,76	0,8	0,7		
Gevrek (2023)	“3. Sınıf Okulumuzda Hayat, Evimizde Hayat, Sağlıklı Hayat ve Doğada Hayat”	32	0,46	0,40	0,82	18,04	56
Gazioğlu (2023)	2. Sınıf Sağlıklı Hayat	25	0,71	0,52	0,87 α	13,53	54
Oğuz (2023)	3. Sınıf Güvenli Hayat	25	0,58	0,54	0,99 α	11,12	44
Karbeyaz (2023)	3. Sınıf Doğada Hayat	30	0,65	0,50	0,86	19,50	65
Çokçalışk an (2023)	3. Sınıf Okulumuzda Hayat	20	0,67	0,53	0,84	14,13	71
Özdemir (2023)	3. Sınıf Evimizde Hayat	18	---	----	0,75	----	---
Akkaya (2023)	3. Sınıf Genel	45	0,61	0,44	0,92 α	---	---

Tablo 1 incelendiğinde geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılmış çalışmalardan; Şenel (2023) dışında sadece “Ülkemizde Hayat” ünitesini ele alan herhangi bir çalışmaya rastlanmamış, Bayırlı ve Köksal (2022) çalışmasında ise Sağlıklı Hayat-Ülkemizde Hayat-Doğada Hayat ünitelerinin üçünü kapsayacak şekilde bir başarı testi geliştirmiştir. Diğer çalışmaların ise farklı ünitelerle ilgili olarak hazırlandığı görülmüştür. Ayrıca güncellenen Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programını konu edinen herhangi bir çalışma tespit edilememiştir.

Tablo 1’de görüldüğü gibi alan yazında Ülkemizde Hayat ünitesi ile ilgili sadece bir çalışmaya ulaşılmış olması, Hayat Bilgisi alanında az sayıda başarı testi geliştirilmiş olması, güncellenen Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programını konu edinen herhangi bir çalışmanın tespit edilememiş olması; ayrıca 6 Şubat 2023 tarihinde 11 ilimizi etkileyen deprem sürecinde öğrencilerin başarı düzeylerinin tespitine dair herhangi bir çalışmanın tespit edilememiş olması çalışmanın gerekçelerindedir. 2023 yılında güncellenen Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı içerisinde yer alan ilkökul üçüncü sınıf Ülkemizde Hayat ünitesini konu edinen bu çalışma ile bilgi ve bilişsel süreç boyutlarının konu edinildiği Yenilenmiş Bloom Taksonomisine göre kazanımların irdelenmesi (Krathwohl, 2002), geçerli ve güvenilir başarı testinin nasıl hazırlanılacağına anlaşılması, deprem sürecindeki öğrenme ve öğretme çabalarının benzer sosyoekonomik düzey ve cinsiyet değişkenleri çerçevesinde tespiti noktasında literatüre katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Amaç

Bu çalışma ile ilkökul üçüncü sınıf Ülkemizde Hayat ünitesi kazanımlarını ölçen, Yenilenmiş Bloom Taksonomisinin aşamaları dikkate alınarak geçerliği ve güvenirliği sağlanmış bir başarı testi geliştirmek ve 6 Şubat 2023 tarihinde 11 ilimizi etkileyen depremin, deprem bölgesinde yer alan iki ilçenin benzer sosyoekonomik düzeye

sahip iki okulundaki öğrenci başarısını bazı değişkenler doğrultusunda incelemek amaçlanmıştır.

Çalışmanın amacı doğrultusunda aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır.

- 1.) İlkokul 3. sınıf Hayat Bilgisi Ülkemizde Hayat ünitesi başarı testi maddelerinin madde güçlük ve ayırt edicilik değerleri nedir?
- 2.) Ülkemizde Hayat ünitesi başarı testinin ortalama madde güçlük, ayırt edicilik değerleri ve KR-20 değeri nedir?
- 3.) Ülkemizde Hayat ünitesi ile ilgili geliştirilen başarı testinde ortaya çıkan sonuçlara göre öğrenci başarılarında ilçe değişkenleri bağlamında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- 4.) Ülkemizde Hayat ünitesi ile ilgili geliştirilen başarı testinde ortaya çıkan sonuçlara göre öğrenci başarılarında cinsiyet değişkenleri bağlamında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Metodoloji

Araştırma Modeli

Başarı testi geliştirme ve öğrenci başarılarının benzer sosyoekonomik düzey ile cinsiyet değişkeni boyutlarında irdelendiği bu çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Bu modelde araştırmacı tarafından katılımcılara herhangi bir müdahalede bulunulmadan, sadece çalışmanın değişkenlerine dair istatistikler betimlenir (Sezgin Selçuk, 2019). Başarı testinin geliştirilmesi ve öğrenci başarılarının bazı değişkenlere göre belirlenmesi sürecinde model çerçevesinde herhangi bir müdahalede bulunulmadan veriler belirlenmiştir (Karasar, 2013).

Evren ve Örneklem

Çalışmanın yapıldığı zaman diliminde; ilkokul 3. sınıf öğrencileri Ülkemizde Hayat ünitesini henüz bitirmedikleri ve depremin etkisi irdelendiği için araştırmanın evrenini ilkokul 4. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklem yöntemi olarak olasılığa dayalı olmayan amaçlı örnekleme modelinin bir parçası olan benzeşik örnekleme yöntemi seçilmiştir. Bu örnekleme yönteminde benzer özelliklere sahip bireyler gözlenir (Canbazoğlu Bilici, 2019). Örneklem sayısı madde sayısının 10 katı olarak planlanması önerildiğinden (Canbazoğlu Bilici, 2019), örneklem büyüklüğünün 270' ten büyük olması planlanmıştır.

Veri Toplama Aracı

Veri toplama aracı olarak Bloom' un yenilenmiş taksonomisi kılavuzluğunda maddeleri araştırmacı tarafından hazırlanmış ve analizleri yapılmış 22 maddelik başarı testi kullanılmıştır.

Testin Geliştirilme Aşamaları

Amacın belirlenmesi: 2023 yılında öğretim programında yapılan güncelleme kapsamında özellikle “afet” ve “acil durumlar” ile ilgili kazanımlarda değişikliklere gidilmiştir. Yapılan değişikliklerin etkisini tespit etmek amacıyla başarı testi geliştirme ihtiyacı meydana gelmiştir. İlkokul üçüncü sınıf Ülkemizde Hayat ünitesi kazanımlarını ölçen, Yenilenmiş Bloom Taksonomisinin aşamaları dikkate alınarak geçerliği ve güvenilirliği sağlanmış bir başarı testi geliştirmek ve 6 Şubat 2023 tarihinde 11 ilimizi etkileyen depremin, deprem bölgesinde yer alan iki ilçenin benzer sosyoekonomik düzeye sahip iki okulundaki öğrenci başarısını bazı değişkenler doğrultusunda incelemek bu çalışmanın amacıdır.

Konunun belirlenmesi: Hayat bilgisi dersi kapsamında ilkokul üçüncü sınıf seviyesinde ülkemizde hayat ünitesi aracılığıyla öğrencilerin; Atatürk' ün kişilik özellikleri, yakın çevresinde bulunan doğal ve turistik yerler, milletin ortak kullanım araçları ve alanları konularının kazanımlarını elde etmeleri hedeflenmiştir (MEB, 2023).

Belirtke tablosunun oluşturulması: Hayat Bilgisi Ülkemizde Hayat ünitesi kazanımları Bloom' un yenilenmiş taksonomisinin bilgi ve bilişsel süreç boyutları dikkate alınarak (Krathwohl, 2002), alanda uzman bir öğretim üyesi, alanda doktora mezunu üç uzman tarafından sınıflandırılmıştır. Sınıflandırmaya dair belirtke tablosu Tablo 2' de bulunmaktadır

Tablo 2: Belirtke Tablosu

Bilgi Aşaması	Bilişsel Süreç Aşaması					
	Hatırlama	Anlama	Uygulama	Analiz	Değerlendirme	Yaratma
Olgusal			3.5.3			
Kavramsal	3.5.1	3.5.2		3.5.8		
İşlemsel			3.5.5	3.5.6		
				3.5.9		
Biliş ötesi			3.5.7	3.5.4		

Soru çeşidi ve süre: Çalışmada her kazanım için üçer maddeden oluşan çoktan seçmeli test oluşturulmuştur. Her ne kadar ilkököl 2., 3. ve 4. sınıflarda üç seçenekli sorular hazırlanması tavsiye edilse de (Yılmaz, 2015); Darüşşafaka Cemiyeti tarafından her yıl ilkököl öğrencilerine yönelik düzenlenen Bursluluk ve Yatılılık Sınavında sorulan sorular dört seçenekli olduğu için bu çalışmada da her soru için dört seçenek kullanılmıştır. Kazanımları ölçmeye dair sorular; ilgili dersin öğretim programı, ders kitabı, MEB Ölçme ve Değerlendirme Genel Müdürlüğü web sitesinde bulunan soru içerikleri ve literatür incelendikten sonra, araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Testin öğrencilerce yanıtlanması amacıyla 40 dakikalık bir süre planlanmıştır. Kazanımlara yönelik hazırlanan soruların madde numaraları Tablo 3'te bulunmaktadır.

Tablo 3: Kazanımların Yer Aldığı Madde Numaraları

Kazanım No	Kazanım	Madde No
1	Yakın çevresinde bulunan yönetim birimlerini ve yöneticileri tanıtır.	1-2-3
2	Ülkemizin yönetim şeklini açıklar.	4-5-6
3	Yakın çevresinde yer alan tarihi, doğal ve turistik yerlerin özelliklerini tanıtır.	7-8-9
4	Ülkesinin gelişmesi ile ilgili kendi görev ve sorumluluklarını yerine getirmesi arasında ilişki kurar.	10-11-12
5	Ortak kullanım alanlarını ve araçları korur.	13-14-15
6	Milli birlik ve beraberliğin toplum hayatına katkılarını araştırır.	16-17-18
7	Ülkemizde yaşayan farklı kültürdeki insanların sorunlarına yönelik sorumluluk projelerine katılır.	19-20-21
8	Atatürk' ün kişilik özelliklerini araştırır.	22-23-24
9	Yaptığı çalışmalarla ülkemize katkıda bulunmuş kişileri araştırır.	25-26-27

Madde ayırt edicilik değerleri ($d < 0,30$) düşük olduğu için 11., 17., 20., 21., 25. maddeler testten çıkarıldıktan sonra oluşan madde numaraları verileri Tablo 4'te bulunmaktadır.

Tablo 4: Başarı Testinin Son Halindeki Kazanımların Yer Aldığı Madde Numaraları

Kazanım No	Kazanım	Madde No
1	Yakın çevresinde bulunan yönetim birimlerini ve yöneticileri tanıtır.	1-2-3

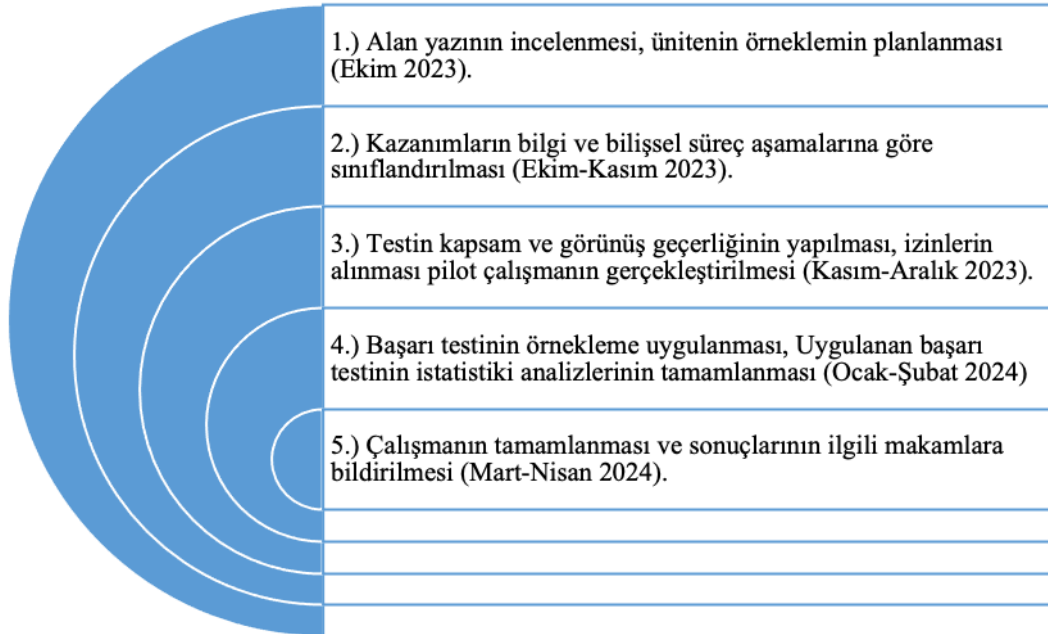
2	Ülkemizin yönetim şeklini açıklar.	4-5-6
Tablo 4' ün Devamı		
Kazanım No	Kazanım	Madde No
3	Yakın çevresinde yer alan tarihi, doğal ve turistik yerlerin özelliklerini tanıtır.	7-8-9
4	Ülkesinin gelişmesi ile ilgili kendi görev ve sorumluluklarını yerine getirmesi arasında ilişki kurar.	10-11
5	Ortak kullanım alanlarını ve araçları korur.	12-13-14
6	Milli birlik ve beraberliğin toplum hayatına katkılarını araştırır.	15-16
7	Ülkemizde yaşayan farklı kültürdeki insanların sorunlarına yönelik sorumluluk projelerine katılır.	17
8	Atatürk' ün kişilik özelliklerini araştırır.	18-19-20
9	Yaptığı çalışmalarla ülkemize katkıda bulunmuş kişileri araştırır.	21-22

Geçerlik ve Güvenirlilik

Geçerlik: Hayat Bilgisi Ülkemizde Hayat ünitesi kazanımları Bloom' un yenilenmiş taksonomisinin bilgi ve bilişsel süreç boyutları dikkate alınarak hazırlanan belirtke tablosu ve testin maddeleri, alanda uzman bir öğretim üyesi, alanda doktorasını tamamlamış üç sınıf öğretmeni ve imla-dil bilgisi yönünden doktorasını tamamlamış Türkçe öğretmeni tarafından incelenmiştir. Yedi soru kökünde uzmanlar tarafından düzeltmenin uygun olacağı ifade edilmiş, talepler doğrultusunda gerekli düzeltmeler tamamlandıktan, çalışmanın son durumu tüm uzmanlarla paylaşılarak uygunluğu ile ilgili olumlu dönütler mail yoluyla alınmıştır. Kapsam ve görünüş geçerliği sağlanan başarı testi; geçerlik ve güvenirlilik analizlerinin uygun oranda yapılabilmesi için madde sayısının 10 katı olan 270' in üzerinde örnekleme uygulanmıştır (Canbazoğlu Bilici, 2019).

Çalışma Planı:

Şekil 1: Çalışma Planı

Pilot Uygulama: Çalışmanın pilot uygulaması için bir devlet okulunda ilkököl 4. sınıf öğretmeni ile yapılan görüşme sonucu akademik başarı düzeyi alt, orta ve üst düzey olan üçer öğrenci belirlenmiştir. Bu öğrencilerin belirlenmesi sırasında öğretmenin görüşü yanında, öğrencilerin bir önceki yılda almış oldukları Hayat Bilgisi dersi puanları dikkate alınmıştır. Dokuz öğrenci için bir sınıf dizayn edilerek, dikkat edilecek hususlar aktarıldıktan sonra süre başlatılmıştır. 40 dakikalık bir süreç içerisinde tamamlanan pilot uygulamada; optiklerin kodlanması, maddelerin anlaşılabilirliği, sürenin yeterliği ile ilgili herhangi bir olumsuz dönüt alınmadığından, başarı testinin asıl uygulamasına geçilebileceği kanaati oluşmuştur. Dokuz öğrenciyle gerçekleştirilen pilot uygulamaya dair veriler Tablo 5’te yer almaktadır.

Tablo 5: Pilot Uygulama

Madde No	Öğrenci No									Doğru	Yanlış
	1.Ö	2.Ö	3.Ö	4.Ö	5.Ö	6.Ö	7.Ö	8.Ö	9.Ö		
M1	1	1	1	1	0	1	0	1	0	6	3
M2	1	1	0	0	0	1	1	1	1	6	3
M3	1	1	1	0	1	1	0	1	1	7	2
M4	1	1	1	0	1	0	0	1	0	5	4
M5	1	1	1	1	0	0	1	0	0	5	4
M6	1	1	1	0	0	1	0	1	1	6	3
M7	0	0	1	0	0	0	1	0	0	2	7
M8	1	0	0	0	0	0	0	1	0	2	7
M9	1	1	1	1	0	1	0	1	0	6	3
M10	1	1	1	0	1	1	0	1	1	7	2
M11	1	0	1	0	1	0	1	1	0	5	4
M12	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	0
M13	1	1	1	1	0	0	0	1	0	5	4
M14	1	1	1	1	1	0	1	1	1	8	1
M15	1	1	1	1	0	1	0	1	1	7	2
M16	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	0
M17	0	1	0	0	1	0	0	0	0	2	7
M18	1	1	1	1	0	0	1	1	0	6	3
M19	0	1	0	0	0	1	0	0	0	2	7
M20	1	1	0	0	1	1	0	1	1	6	3
M21	1	1	0	0	0	0	1	0	0	3	6
M22	1	1	0	0	0	0	0	1	0	3	6
M23	1	0	0	1	1	1	0	1	1	6	3
M24	1	1	1	1	0	1	1	1	1	8	1
M25	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	8
M26	1	0	1	1	0	0	0	1	0	4	5
M27	0	0	1	0	1	1	0	0	1	4	5
Doğru	22	21	18	12	11	14	10	20	12		
Yanlış	5	6	9	15	16	13	17	7	15		

Asıl Uygulama ve Puanlama: Çalışmanın yapıldığı zaman diliminde mevcut 3. sınıf öğrencilerinin Ülkemizde Hayat ünitesini henüz işlememiş olmaları ve depremin öğrencilerin başarıları üzerindeki etkileri irdelendiği için asıl çalışma, örnekleme yer alan 413 ilkokul 4. sınıf öğrencisiyle gerçekleştirilmiştir. Araştırmacı tarafından hazırlanan optik formlara kodlanan cevaplar, Excel ve SPSS 26 programları aracılığıyla analiz edilmiştir. Örnekleme yer alan 413 öğrencinin optik formlara kodladıkları işaretlemeler doğrultusunda yanlış ve/veya boş kodlamalara sıfır, doğru kodlamalara birer puan verilmiştir. %27 lik üst ve alt grupların belirlenmesi (Tekin, 2010), verilen puanların en yüksekte başlanarak aşağı doğru sıralanması ile tespit edilmiştir.

Kodlamada doğru cevap veren örneklemin, tüm örnekleme bölünmesi sonucu ortaya çıkan madde güçlük değeri (p), bir ve sıfır arasında ifade edilen değerler almaktadır. Madde güçlük değeri; 0,00-0,20 arasındaki değer sorunun “çok zor” olduğunu, 0,21-0,40 arasındaki değer “zor” olduğunu, 0,41-0,60 arasındaki değer “orta güçlükte”, 0,61-0,80 arasındaki değer “kolay” olduğunu ve 0,81-1,00 arasındaki değer ise “çok kolay” olduğunu ifade eder. Değerin 0,5 düzeyine yaklaşması tavsiye edilen bir durumdur (Baykul, 2015).

Kodlamada doğru cevap veren üst grup örnekleminde, doğru cevap veren alt grup örnekleminin farkının üst-alt grup örnekleme bölünmesi sonucu ortaya çıkan madde ayırt edicilik değeri (d), -1 ve +1 arasında ifade edilen değerler almaktadır. Madde ayırt edicilik değeri; $d \leq 0,19$ arasındaki değer sorunun “çok zayıf” olduğunu, $0,20 \leq d \leq 0,29$ arasındaki değer “geliştirilmesi gerekir” olduğunu, $0,30 \leq d \leq 0,39$ arasındaki değer “oldukça iyi” olduğunu ve $d \geq 0,40$ arasındaki değer “çok iyi” olduğunu ifade eder. Değerin 0,30 üzerinde olması tavsiye edilen bir durumdur (Erkuş, 2003).

Güvenirlilik: Çalışmanın güvenirliğinin tespiti için sıfır ile bir arasında değerler alan ve 0,70 üstü değerlerin tavsiye edildiği “Kuder-Richardson (KR-20) istatistiği kullanılmıştır (Turgut ve Baykul, 2021; Tekin, 2010).

Verilerin Analizi:

Öğrencilerin kodladıkları optik formlar aracılığıyla elde edilen veriler, Excel ve SPSS 26 programları aracılığıyla analiz edilmiştir. Analiz sonucunda ayırt edicilik değeri (d) < 0,30 olan beş madde testten çıkarılarak mevcut test 22 maddeye indirgenmiştir. Örnekleme büyüklüğü 30’ dan fazla olduğu için 22 maddelik testin sosyoekonomik düzeyleri benzer ilçe ve cinsiyet değişkenleri boyutuyla normallik durumlarını test etmek amacıyla Kolmogorov-Smirnov testi kullanılmıştır (Can, 2016). Maddelerin normallik test sonuçları Tablo 6 da yer almaktadır.

Tablo 6: Normallik Testi

Normallik Testi	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	İstatistik	df	Anlamlılık	İstatistik	df	Anlamlılık
Madde Toplamı	,096	413	,000	,971	413	,000

p: Anlamlılık düzeyi, $p < 0,05$

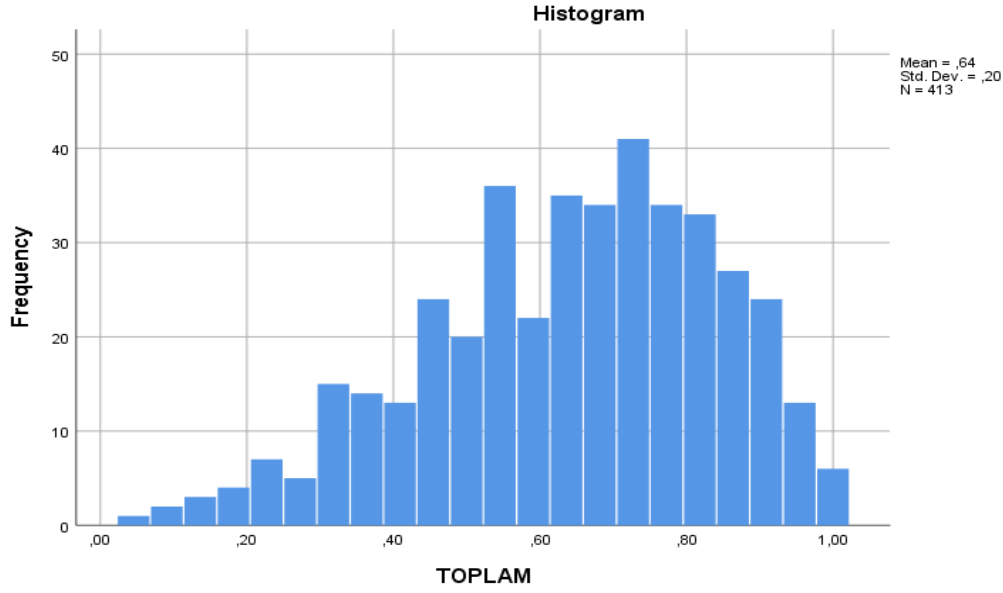
Normallik testine bakıldığında anlamlılık düzeyi (p) < 0,05 olarak tespit edildiğinden, 1,5 ile +1,5 arasında değerler alması tavsiye edilen çarpıklık ve basıklık istatistikleri incelenmiştir (Tabachnick ve Fidell, 2013). Çarpıklık (skewness) ve basıklık (kurtosis) istatistikleri Tablo 7’ de verilmiştir.

Tablo 7: Çarpıklık ve Basıklık İstatistikleri

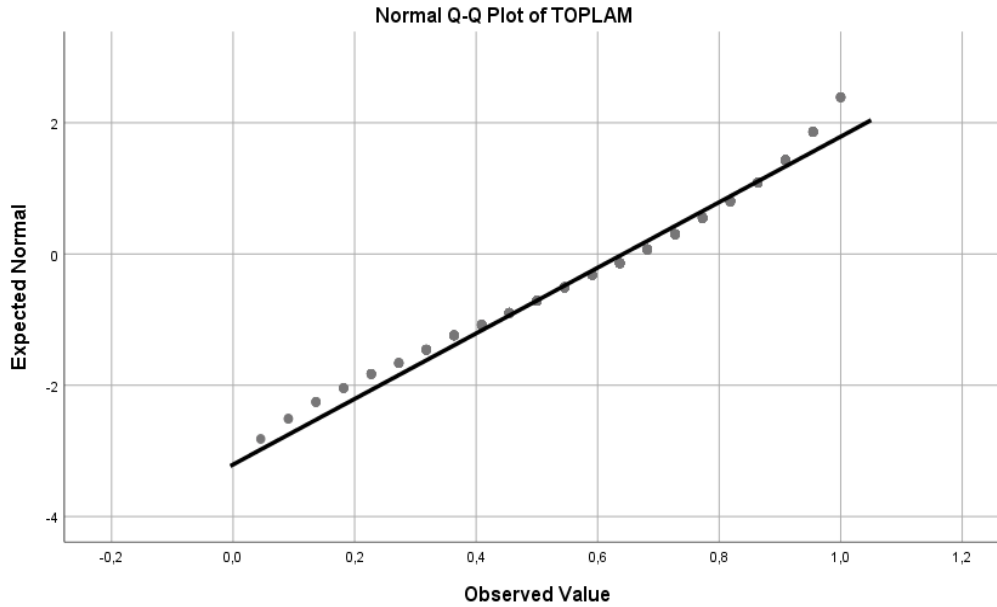
	Çarpıklık (Skewness)		Basıklık (Kurtosis)	
	İstatistik	Standart Hata	İstatistik	Standart Hata
Madde	-,485 *	,12	-,307	,24

Çarpıklık ve basıklık istatistikleri ile ilgili veriler -1,5 ile +1,5 aralığında olduğundan çalışmanın normal dağılım gösterdiği kabul edilebilir (Can, 2016; Tabachnick ve Fidell, 2013). Normallik testinden elde edilen verilerin histogram grafiği Şekil 2’ de ve plot grafiği Şekil 3’ te bulunmaktadır.

Şekil 2: Histogram Grafiği

Şekil 3: Plot Grafiği

Verilerinin normal dağılım gösterdiği çalışmanın benzer sosyoekonomik düzey ve cinsiyet değişkenleri açısından analizi için bağımsız örneklem t testi kullanılmıştır.

Bulgular

Bulgular bölümünde 3. Sınıf Ülkemizde Hayat ünitesi kazanımları çerçevesinde hazırlanan 27 maddelik başarı testinin geçerlik ve güvenilirliğine dair istatistikler ile benzer sosyoekonomik düzeydeki ilçe-okul ve cinsiyet değişkenleri çerçevesinde başarılarının karşılaştırılması ele alınmıştır.

İlkokul 3. sınıf Hayat Bilgisi Ülkemizde Hayat ünitesi başarı testi maddelerinin madde güçlük ve ayırt edicilik değerleri nedir? Alt problemi çerçevesinde, başarı testinde yer alan 27 maddenin tek tek analizine dair bulgular Tablo 8' de verilmiştir.

Tablo 8: Madde Geçerlik Güvenirlik İstatistikleri

“Madde No”	“Madde Analizi”		“Seçenek Analiz (%27) (Üst/Alt Grup)”				Sonuç
	“Güçlük (p)”	“Ayırt Edicilik (d)”	A	B	C	D	
M1	0,45	0,41	15	10	73	0	Kullanıldı
			30	42	22	3	
M2	0,64	0,39	9	85	2	3	Kullanıldı
			42	41	8	8	
M3	0,65	0,46	88	8	3	1	Kullanıldı
			37	26	26	8	
M4	0,41	0,35	6	3	27	63	Kullanıldı
			13	27	37	18	
M5	0,40	0,30	6	35	56	1	Kullanıldı
			17	47	25	9	
M6	0,76	0,47	0	2	2	94	Kullanıldı
			13	13	19	53	
M7	0,66	0,32	85	5	10	0	Kullanıldı
			53	16	29	1	
M8	0,57	0,45	6	82	3	8	Kullanıldı
			26	34	22	14	
M9	0,71	0,46	6	90	3	1	Kullanıldı
			19	42	21	14	
M10	0,71	0,49	4	4	90	2	Kullanıldı
			14	24	43	17	
M11	0,26	0,25	80	14	6	19	Çıkarıldı
			29	21	14	35	
M12	0,81	0,43	2	94	2	2	Kullanıldı
			13	63	12	10	
M13	0,76	0,35	2	94	2	3	Kullanıldı
			12	59	13	12	
M14	0,89	0,38	2	0	2	96	Kullanıldı
			9	9	6	74	
M15	0,76	0,54	1	1	98	1	Kullanıldı
			20	18	47	11	
M16	0,84	0,48	98	0	0	0	Kullanıldı
			64	12	13	8	
M17	0,51	0,25	26	2	67	6	Çıkarıldı

			32	12	36	18	
M18	0,57	0,48	8	0	2	90	Kullanıldı
			46	12	10	29	
Tablo 8' in Devamı							
"Madde No"	"Madde Analizi"	"Seçenek Analiz (%27) (Üst/Alt Grup)"	"Ayırt Edicilik"				"Sonuç"
			"Güçlük (p)"	"(d)"	A	B	
M19	0,67	0,44	2	92	5	0	Kullanıldı
			29	44	19	6	
M20	0,69	0,27	81	12	4	3	Çıkarıldı
			55	17	14	13	
M21	0,31	0,18	6	2	44	46	Çıkarıldı
			17	20	26	24	
M22	0,43	0,37	26	66	4	3	Kullanıldı
			29	24	22	23	
M23	0,60	0,45	9	6	1	85	Kullanıldı
			28	17	19	34	
M24	0,72	0,56	97	2	1	1	Kullanıldı
			42	24	13	17	
M25	0,36	0,23	10	6	45	35	Çıkarıldı
			28	15	24	28	
M26	0,45	0,37	11	6	10	73	Kullanıldı
			24	27	17	28	
M27	0,67	0,48	3	2	94	2	Kullanıldı
			16	12	42	24	

Tablo 8 'de ayırt edicilik indeks değerleri ($d < 0,30$) çok zayıf olan 11.,17., 20., 21. ve 25. maddeler testten çıkarılmıştır. 22 maddeye indirgenen başarı testi alanda uzman bir öğretim üyesi ve üç doktora mezunu öğretmen tarafından incelenerek son hali oluşturulmuştur. Her kazanım ile ilgili üçer soru hazırlandığından, çıkarılan beş maddeye rağmen kazanımların tümünün testte temsil edildiği kabul edilebilir.

Ülkemizde Hayat ünitesi başarı testinin ortalama madde güçlük, ayırt edicilik değerleri ve KR-20 değeri nedir? Alt problemi ile ilgili olarak ayırt edicilik değerleri düşük olduğu için testten çıkarılan beş maddeden sonra 22 maddeden ibaret olan başarı testinin son haline dair istatistikler Tablo 9' da yer almaktadır.

Tablo 9: Başarı Testi İstatistikleri

Madde Toplamı	Örneklem (N)	Ortalama ($\bar{x}$)	Standart Sapma (SS)	Medyan	Madde Güçlüğü (p)	Madde Ayırt Ediciliği (d)	Güvenirlik (KR-20)
22	413	14,12	4,40	15	0,64	0,44	0,76

Tablo 9' da yer alan veriler ışığında; başarı testinin ortalama değeri ($\bar{x}$) 14,12 ile ortalamanın üzerinde, madde

güçlüğü değeri (p) 0,64 ile “kolay”, ayırt edicilik değeri (d) 0,44 ile “çok iyi” ve güvenilirlik değeriyle (KR-20) 0,76 ile “istenilen düzeyde” olduğu tespit edilmiştir.

Ülkemizde Hayat ünitesi ile ilgili geliştirilen başarı testinde ortaya çıkan sonuçlara göre öğrenci başarılarında ilçe değişkenleri bağlamında anlamlı bir farklılık var mıdır? Alt problemine yönelik olarak elde edilen benzer sosyoekonomik düzeye sahip iki ilçedeki iki okulun verileri Tablo 10’ da yer almaktadır.

Tablo 10: Benzer Sosyoekonomik Düzeye Sahip Okulların t Testi Verileri

Okul	N	$\bar{x}$	ss	df	t	Anlamlılık(p)
A İlkokulu	179	14,07	4,54	411	-,228	,82
B İlkokulu	234	14,17	4,31	372,62		,82

p: Anlamlılık düzeyi, $p > 0,05$

t Testi verilerine bakıldığında anlamlılık düzeyi (p), 0,05’ ten büyük olarak tespit edildiğinden benzer sosyoekonomik düzeye sahip iki ilçedeki iki okul arasında anlamlı bir fark ortaya çıkmamıştır.

Ülkemizde hayat ünitesi ile ilgili geliştirilen başarı testinde ortaya çıkan sonuçlara göre öğrenci başarılarında cinsiyet değişkenleri bağlamında anlamlı bir farklılık var mıdır? Alt problemine yönelik olarak elde edilen cinsiyet değişkeni verileri Tablo 11’ de yer almaktadır.

Tablo 11: Cinsiyet Değişkeni t Testi Verileri

Cinsiyet	N	$\bar{x}$	ss	df	t	Anlamlılık(p)
Kız	215	14,78	4,02	409	1,368	,002
Erkek	196	13,41	4,71	385,43		

p: Anlamlılık düzeyi, $p < 0,05$

t Testi verilerine bakıldığında anlamlılık düzeyi (p), 0,05’ ten küçük olarak tespit edildiğinden kız öğrenciler lehine anlamlı bir fark tespit edilmiştir.

Tartışma ve Sonuçlar

Bu bölümde ilkokul üçüncü sınıf Ülkemizde Hayat ünitesi kazanımlarını ölçen, Yenilenmiş Bloom Taksonomisinin aşamaları dikkate alınarak geçerliği ve güvenilirliği sağlanmış bir başarı testi geliştirmek ve 6 Şubat 2023 tarihinde 11 ilimizi etkileyen depremin, deprem bölgesinde yer alan iki ilçenin benzer sosyoekonomik düzeye sahip iki okulundaki öğrenci başarısını bazı değişkenler doğrultusunda incelemek amacıyla hazırlanan çalışmanın alt problemleri literatür eşliğinde tartışılmıştır.

Birinci alt problem ile ilgili bulgular incelendiğinde; ayırt edicilik değeri (d) <0,30 olan 11., 17., 20., 21. ve 25. maddeleri testten çıkarılarak 27 maddeden oluşan başarı testinin 22 maddeye indirildiği, 12., 14., ve 16. maddeler “çok kolay” olarak ortaya çıksa da testten çıkarılan beş madde dışındaki tüm maddelerin ayırt edicilik değerleri “oldukça iyi veya çok iyi” olduğu için 22 maddenin kalmasına karar verilmiştir. Benzer şekilde Şenel (2023) Ülkemizde Hayat ünitesi ile ilgili hazırladığı 36 maddelik başarı testindeki d<0,30 olan 18 maddeyi çalışmadan çıkarmıştır. Ülkemizde Hayat ünitesi ile ilgili Şenel (2023) dışında başka bir başarı testine rastlanmadığı için mevcut literatür doğrultusunda, hazırlanan maddelerin amaca uygun olduğu ifade edilebilir.

İkinci alt problem ile ilgili bulgular incelendiğinde; başarı testinin ortalama değeri ($\bar{x}$) 14,12 (başarı oranı: %64) ile ortalamanın üzerinde, madde güçlüğü değerinin (p) 0,64 ile “kolay”, ayırt edicilik değerinin (d) 0,44 ile “çok iyi” ve güvenilirlik değerinin (KR-20) 0,76 ile “istenilen düzeyde” olduğu tespit edilmiştir. Madde güçlüğü (p), 0,50 düzeyinde (Baykul, 2015), ayırt ediciliğin (d) 0,40 ve üzerinde (Erkuş, 2003), güvenilirlik katsayı değerinin (KR-20) 0,70 ve üzerinde olması (Turgut ve Baykul, 2021; Tekin, 2010) tavsiyesi ve Tablo 1’ de yer alan literatür, ortaya çıkan bulgularla birlikte değerlendirildiğinde; mevcut çalışmanın madde güçlüğü değeri (p) 0,64 olsa da, ayırt edicilik değerinin (d) 0,44 ve güvenilirlik değerinin (KR-20) 0,76 olarak ortaya çıkması başarı testinin geçerli ve güvenilir bir test olduğunu belirlemektedir. Çalışmayı destekler şekilde aynı ünite ile ilgili ulaşılan tek çalışma olan Şenel (2023) ‘ün 18 maddelik başarı testinde; madde güçlüğü değerinin (p) 0,65, ayırt edicilik değerinin (d) 0,49 ve güvenilirlik değerinin (KR-20) 0,83 ve ortalama değeri ($\bar{x}$) 10,74 (başarı oranı: %60)

olarak ortaya çıkması mevcut çalışmanın uygunluğunu destekler niteliktedir. Ayrıca aynı ünite ile ilgili yapılan tek çalışmadan elde edilen sonuçların benzer olması; deprem sonrasında eğitim öğretim faaliyetlerinin durma noktasına gelmesine rağmen çalışmanın istenen düzeyde olduğunu göstermektedir.

Üçüncü alt problemle ilgili olarak t Testi verilerine bakıldığında; anlamlılık düzeyi (p) 0,05' ten büyük olarak tespit edildiğinden, benzer sosyoekonomik düzeye sahip iki ilçedeki iki okul arasında anlamlı bir fark ortaya çıkmamıştır. Ayrıca A ilçe okulu başarı ortalaması ($\bar{x}$) 14,07 (%64 başarı oranı) ile B ilçe okulu başarı ortalamasının ($\bar{x}$) 14,17 (%64 başarı oranı) olması iki okulun başarılarının birbirine denk olduğu sonucunu ortaya çıkarmıştır. Bunun sebepleri; aynı sorunu yaşayan öğrencilerin il dışında gittikleri okullara adapte sorunu yaşamaları, depremin oluşturduğu ortak travmalar, ilden ayrılmayanların öğretim faaliyetlerinden benzer düzeyde yararlanamamaları vb. söylenebilir. Alan yazında benzer sosyoekonomik düzeye sahip okullarla ilgili bir çalışmaya rastlanmadığından, farklı sosyoekonomik düzeye sahip okullarla ilgili çalışmalara bakıldığında; Özdemir (2023) çalışmasında anlamlı farklılık sosyoekonomik seviyesi yüksekokul lehine çıkmış, sosyoekonomik seviyesi yüksekokulun başarı ortalaması ($\bar{x}$) 36,45 iken, düşük seviyedeki okulun ($\bar{x}$) 34,70 olmuştur. Çakabay, Mete ve Ketenalp (2023) çalışmasında anlamlı farklılık şehir merkezindeki okul lehine çıkmış, şehir merkezindeki okulun başarı ortalaması ($\bar{x}$) 67,03 iken, köyedeki okulun ($\bar{x}$) 59,29 olmuştur. Hayat bilgisi dersi ile ilgili benzer sosyoekonomik düzeye sahip okullara yönelik herhangi bir çalışmaya ulaşılamamış olsa da bulgular dikkate alındığında deprem sürecinden iki ilçenin öğrencilerinin benzer düzeyde etkilenmiş olduğu ifade edilebilir.

Dördüncü alt problemle ilgili olarak t Testi verilerine bakıldığında; anlamlılık düzeyi (p) 0,05' ten küçük olarak tespit edildiğinden, kız öğrenciler lehine anlamlı bir farklılık olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca kız öğrencilerin başarı ortalaması ($\bar{x}$) 14,78 (%67 başarı oranı) ile erkek öğrencilerin başarı ortalaması ($\bar{x}$) 13,41 (%61 başarı oranı) olarak ortaya çıkmıştır. Bu çalışmadan farklı olarak; Gazioğlu (2023) çalışmasında kız ve erkek öğrenciler arasında anlamlı bir fark görülmemiş, kız öğrencilerin başarı ortalaması ($\bar{x}$) 12,90 (%52 başarı oranı) ile erkek öğrencilerin başarı ortalaması ($\bar{x}$) 12,40 (%50 başarı oranı) olarak ortaya çıkmıştır. Oğuz (2023) çalışmasının son test verilerine incelendiğinde kız ve erkek öğrenciler arasında anlamlı bir fark görülmemiş, kız öğrencilerin başarı ortalaması ($\bar{x}$) 20,22 (%81 başarı oranı) ile erkek öğrencilerin başarı ortalaması ($\bar{x}$) 18,00 (%72 başarı oranı) olarak ortaya çıkmıştır. Karaoğlan (2019) çalışmasında kız ve erkek öğrenciler arasında anlamlı bir fark görülmemiş, kız öğrencilerin başarı ortalaması ($\bar{x}$) 6,89 (%53 başarı oranı) ile erkek öğrencilerin başarı ortalaması ($\bar{x}$) 7,20 (%55 başarı oranı) olarak ortaya çıkmıştır. Alan yazında Hayat bilgisi dersi ile ilgili yapılan diğer çalışmalarda cinsiyet değişkenine göre kız ve erkek öğrenciler arasında anlamlı bir fark ortaya çıkmamış olsa da mevcut çalışmada elde edilen sonuçlar ışığında kız öğrencilerin erkek öğrencilerden daha başarılı oldukları, deprem sürecini erkek öğrencilere oranla daha güçlü atlattıkları söylenebilir.

Geçerliği ve güvenilirliği ispatlanmış bu çalışma ile güncellenen 2023 yılı Hayat Bilgisi Öğretim Programı kılavuzluğunda, kazanım düzeyleri Bloom' un yenilenmiş taksonomisi kullanılarak belirlenmiş, ilkökul 3. Sınıf Ülkemizde Hayat ünitesinde öğretmenlerin kullanabilecekleri bir başarı testi geliştirildiği söylenebilir. Ayrıca deprem döneminde gerçekleştirilen öğretim faaliyetleri aracılığıyla 3. Sınıf Ülkemizde Hayat ünitesi konu ve kavramlarını içeren kazanımları elde etme anlamında;

-Benzer sosyoekonomik seviyedeki iki ilçenin iki okulunda öğrenim gören öğrencilerin depremden birbirine yakın düzeyde etkilendikleri, bunun sebepleri arasında aynı sorunu yaşayan öğrencilerin il dışında gittikleri okullara adapte sorunu yaşamaları, depremin oluşturduğu ortak travmalar, ilden ayrılmayanların öğretim faaliyetlerinden benzer düzeyde yararlanamamaları vb. sıralanabilir.

-Cinsiyet anlamında kız öğrencilerin erkek öğrencilerden daha başarılı oldukları, deprem sürecini erkek öğrencilere oranla daha güçlü atlattıkları, öğrendikleri bilgilerin kalıcılığını erkek öğrencilere oranla daha üst düzeyde sağladıkları söylenebilir.

Öneriler

Çalışma boyunca ortaya çıkan veriler ışığında bazı önerilerde bulunulmuştur:

- 1) Geçerliği ve güvenilirliği sağlanmış bu başarı test aracılığıyla 6 Şubat Depremini yaşayan 11 il dışındaki öğrencilerin öğrenme düzeyleri karşılaştırılabilir.
- 2) 2023 Hayat Bilgisi Öğretim Programı dikkate alınarak, daha fazla başarı testi geliştirilebilir.
- 3) Erkek öğrencilerin deprem dönemindeki öğrenme kayıplarının nedenlerinin tespiti için araştırmalar yapılabilir.
- 4) Mevcut başarı testi aracılığıyla farklı sosyoekonomik düzeydeki ilçe/okulların öğrenme düzeylerini karşılaştıracak çalışmalar yapılabilir.

Çalışmanın Sınırlılıkları ve Gelecek Çalışmalar

Çalışma; benzer sosyoekonomik düzeye sahip iki devlet ilkokuluyla, 3. sınıf Ülkemizde Hayat ünitesi kazanımlarıyla, Bloom' un yenilenmiş taksonomisi dikkate alınarak hazırlanan başarı testiyle sınırlıdır. Daha sonraki süreçlerde başarı testi deprem bölgesi dışındaki bölgelerde öğrenim gören öğrenci başarılarını tespit etmek amacıyla kullanılabilir. Ayrıca Hayat Bilgisi dersinin diğer üniteleri için de Bloom' un yenilenmiş taksonomisi dikkate alınarak başarı testleri geliştirilebilir.

Yazar Katkıları

İki yazar çalışmanın her aşamasında birlikte hareket etmişlerdir.

Etik Kurul İzin Bilgileri:

Çalışma, bir devlet üniversitesi etik kurulunun 16.01.2024 tarih ve 172795 sayılı yazısı ile İl Milli Eğitim Müdürlüğünden izinler alınmıştır. Araştırma sürecinde etik kurallara uyulmuştur.

ORCID

Mehmet DAĞ <http://orcid.org/0000-0001-9712-1076>

Asım ÇOBAN <http://orcid.org/0000-0002-7860-7561>

Kaynakça

- Akkaya, A. (2023). *Hayat bilgisi dersi öğretim programının CIPP modeline göre değerlendirilmesi*. Yayınlanmış doktora tezi. Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırşehir.
- Avcı, F., Aslangiray, H. ve Özyalçın, B. (2021). 2018 fen bilimleri öğretim programı kazanımlarının konu alanları ve sınıf düzeyi açısından yenilenmiş Bloom taksonomisine göre analizi ve değerlendirilmesi. *Trakya Eğitim Dergisi*, 11(2), 643-660
- Başol, G. (2019). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme (6.Baskı)*. Pegem Akademi, Ankara.
- Bayırlı, H., ve Köksal, H. (2022). 3. Sınıf hayat bilgisi dersi başarı testi geliştirme: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Pesa Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(2), 86-99. <https://doi.org/10.25272/j.2149-8385.2022.8.2.03>
- Baykul, Y. (2015). *Eğitimde ve psikolojide ölçme: klasik test teorisi ve uygulaması*. Pegem Akademi, Ankara.
- Büyüköztürk, Ş. (2013). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı (8. Baskı)*. Pegem Akademi, Ankara.
- Can, A. (2016). *SPSS ile bilimsel araştırma sürecinde nicel veri analizi (4. Baskı)*. Pegem Akademi, Ankara.
- Canbazoğlu Bilici, S. (2019). *Örnekleme yöntemleri*. Özmen, H., ve Karamustafaoğlu, O. (Edt.). Eğitimde araştırma yöntemleri içinde (2. Baskı), (59-63). Pegem Akademi, Ankara.
- Çakabay, S., Mete, P., ve Ketenalp, B. (2023). Şehir merkezi ile köy okulu öğrencilerinin hayat bilgisi dersine ilişkin başarı ve tutumlarının incelenmesi. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 58, 2388-2408. <https://doi.org/10.53444/deubefd.1266505>
- Çokçalışkan, H. (2023). *İlkokul üçüncü sınıf hayat bilgisi dersinde yaratıcı drama yönteminin kullanılmasının öğrencilerin kavram öğrenme başarılarına, akademik başarılarına ve öğrenme kalıcılığına etkisi*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
- Dağ, M., ve Karamustafaoğlu, S. (2023). Maddenin özellikleri ünitesi: Başarı testi geliştirme ve öğrenci başarısını belirleme. *Milli Eğitim Dergisi*, 52(237), 5521-254.
- Demirel, Ö. (2021). *Eğitimde Program Geliştirme Kuramdan Uygulamaya (30. Baskı)*. Pegem Akademi, Ankara.
- Demirtaş-Şenel, G. (2023). *Bağlam temelli öğrenme kapsamında ilkokul üçüncü sınıf hayat bilgisi dersinde REACT stratejisine dayalı uygulamaların değerlendirilmesi*. Yayınlanmış doktora tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Erkuş, A. (2003). *Psikometri üzerine yazılar: ölçme ve psikometrinin tarihsel kökenleri, güvenilirlik, geçerlik, madde analizi, tutumlar; bileşenleri ve ölçülmesi (1. Baskı)*. Türk Psikologlar Derneği Yayınları.
- Erkuş, A. (2012). *Psikolojide ölçme ve ölçek geliştirme I: temel kavramlar ve işlemler*. Pegem Akademi, Ankara.
- Gazioğlu, K. (2023). *Hayat bilgisi dersinde eğitsel dijital oyun kullanımının öğrencilerin akademik başarılarına etkisi*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi. Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.

- Gevrek, Y. E. (2023). *Hayat bilgisi dersinde etkinliklerle eleştirel düşünme becerisinin geliştirilmesi*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir.
- Kan, A. (2011). *Ölçme aracı geliştirme*. Tekindal, S. (Edt.), Eğitimde ölçme ve değerlendirme içinde (s. 239-276). Pegem Akademi, Ankara.
- Karaoğlan, B. (2019). *3. Sınıf hayat bilgisi dersinde senaryo temelli öğrenme yönteminin öğrencilerin başarılarına etkisi*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi. Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ağrı.
- Karasar, N. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel Yayınları, Ankara.
- Karbeyaz, A. (2023). *Okul dışı öğrenme ortamlarının öğrencilerin hayat bilgisi dersindeki akademik başarı, tutum ve çevreye yönelik davranışlarına etkisi*. Yayınlanmış doktora tezi. Amasya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Amasya.
- Kaynar, B. (2020). *Eğitsel ve dijital oyun tabanlı etkinliklerin hayat bilgisi dersindeki akademik başarı, tutum ve kalıcılığa etkisi*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi. Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Köseoğlu, E. (2023). *Hayat bilgisi dersinde temel yaşam becerilerinin geliştirilmesine yönelik dijital öyküleme uygulamaları*. Yayınlanmış doktora tezi. Eskişehir Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Krathwohl, D. R. (2002). A revision of Bloom's taxonomy: An overview. *Theory into practice*, 41(4), 212-218.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2023). *Hayat bilgisi dersi öğretim programı (İlkokul 1, 2 ve 3. Sınıflar)*. <http://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/2018122171428547> adresinden edinilmiştir.
- Oğuz, O. (2023). *Hayat bilgisi dersinde web 2.0 araçları ile ters yüz edilmiş sınıfların öğrenci başarısına etkisi*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi. Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Kilis.
- Özdemir, M. (2023). *Artırılmış gerçeklik temelli uygulamaların 3. Sınıf hayat bilgisi dersindeki akademik başarı, tutum ve eğlenme düzeyine etkisinin incelenmesi*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi. Siirt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Siirt.
- Özenci, M. (2013). *Sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme ve değerlendirme yeterliklerinin incelenmesi*. Yayınlanmış doktora tezi. Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Özer-Özkan, Y. (2019). *Ölçme ve değerlendirme ile ilgili temel kavramlar*. Çetin, B. (Edt.). Eğitimde ölçme ve değerlendirme içinde (1. Baskı). Anı Yayıncılık, Ankara.
- Sağlam, H. İ. (2015). *Toplum, birey ve doğaya bütüncül bakış: Hayat bilgisi*. M. Gültekin (Ed.). Hayat bilgisi öğretimi içinde (s.1-14). Nobel Yayıncılık, Ankara.
- Sezgin Selçuk, G. (2019). *Tarama yöntemi*. Özmen, H. & Karamustafaoğlu, O. (Edt.). Eğitimde araştırma yöntemleri içinde (2. Baskı), (141-143). Pegem Akademik Yayıncılık, Ankara.
- Tabachnick B. G., ve Fidell, I. S. (2013). *Using multivariate statistics (8.nd Ed.)*. Pearson Education Limited.
- Tay, B. (2017). *Hayat bilgisi: Hayatın bilgisi*. Tay, B. (Ed.), Etkinlik örnekleriyle hayat bilgisi öğretimi (1-43). Pegem Akademi, Ankara.
- Tekin, H. (2010). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme (20. Baskı)*. Yargı Yayınevi, Ankara.
- Turgut, M. F., ve Baykul, Y. (2021). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme (9.Baskı)*. Pegem Akademi, Ankara.
- Üçüncü, G., ve Sakız, G. (2020). Başarı testi geliştirme süreci: İlkokul dördüncü sınıf maddeyi tanıyalım ünitesi örneği. *Kastamonu Education Journal*, 28(1), 82-94. <https://doi.org/10.24106/kefdergi.3440>.
- Yıldız, S. E. (2022). *Hayat bilgisi dersinde eğitsel dijital oyun temelli etkinliklerin öğrencilerin akademik başarı, tutum ve motiva syon düzeylerine etkisinin incelenmesi*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi. Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Yılmaz, A. (2015). *Ölçme değerlendirmede testler*. Karip, E. (Edt.). Ölçme ve değerlendirme içinde (153-232). Pegem Akademi, Ankara.

Ek**3. Sınıf Hayat Bilgisi Dersi Ülkemizde Hayat Ünitesi Başarı Testi
SORULAR**

1. Aşağıdaki yöneticilerden kaç tanesi halk tarafından seçilir?

I- Vali

II- Kaymakam

III- Belediye Başkanı

IV- Muhtar

A) 4

B) 3

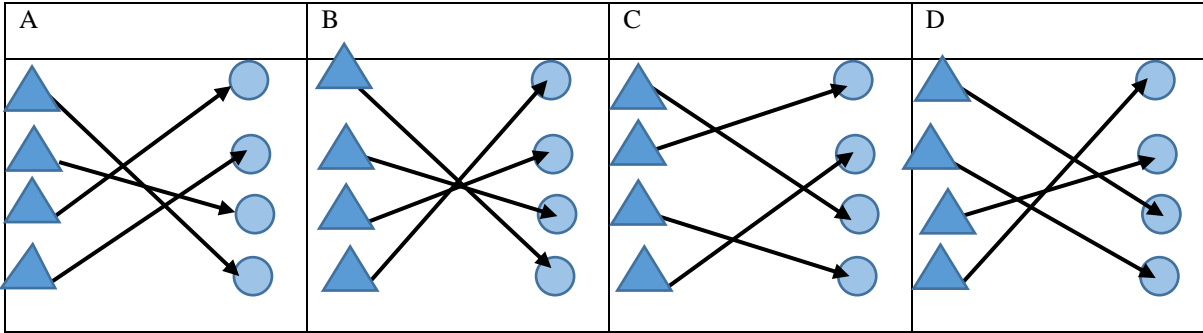
C) 2

D) 1

2. Yöneticilerin görev yaptıkları yerleşim birimleri ile eşleştirilmesi hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

▲	Belediye Başkanı
▲	Muhtar
▲	Kaymakam
▲	Vali

●	İl
●	İlçe
●	Mahalle/Köy
●	Belde/İlçe/İl

3. Yerleşim yerlerinin küçükten büyüğe doğru sıralanması hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

A) Köy- İlçe- İl

B) Köy- İl- İlçe

C) İl- İlçe- Köy

D) İlçe- Köy - İl

4. Aşağıda verilen görseller incelendiğinde, Cumhuriyet ile birlikte aşağıdaki sonuçlardan hangisi veya hangilerini elde ettiğimiz sonucunu çıkarabiliriz?

A) 1-2

B) 2-3

C) 1-4

D) Yalnız 1

5. Babası, Eymen'den Cumhuriyet ile ilgili aşağıdaki ifadelerden doğru olanı veya olanları renkli kalemle boyayıp kendisine göstermesini istemiştir.

Bütün kararları kral alır.

Halk kendisini yönetecekleri seçer.

20 yaşını geçenler oy kullanabilir.

Kral ölünce yerine kardeşi geçer.

Eymen, babasının verdiği görevi tamamlayınca hangi seçenekteki şekil oluşmuş olur?

A)	☒	☒	B)	☐	☒	C)	☐	☒	D)	☐	☒
	☒	☐		☒	☐		☐	☐		☐	☒
	☐	☒		☐	☒		☐	☒		☐	☒
	☐	☐		☐	☐		☐	☐		☐	☐

6. Aşağıdaki tabloda, vatandaşlarımızın haklarının Cumhuriyetten önce ve sonraki durumlarına ait bilgiler verilmiştir.

Vatandaş Hakları		
Cumhuriyetten Önce	S.N.	Cumhuriyetten Sonra
Arap alfabesi kullanılır.	1	Latin alfabesi kullanılır.
Yerleşme ve seyahat özgürlüğü tam olarak yok.	2	Yerleşme ve seyahat özgürlüğü devletin korumasında.
Ülkeyi padişah yönetir.	3	Halkın seçtikleri ülkeyi yönetir.
Kadınlar oy kullanır.	4	Kadınlar oy kullanamaz.

Verilen sıra numarası (S.N.) bölümünde hangi numarada yer alan bilgiler yer değiştirilirse tablodaki yanlışlık düzeltilmiş olur?

A) 1

B) 2

C) 3

D) 4

7. Aşağıdaki görsellerden kaç tanesi tarihi, kaç tanesi doğal güzelliktir?

A) Tarihi: 3	B) Tarihi: 4	C) Tarihi: 2	D) Tarihi: 5
Doğal: 3	Doğal: 2	Doğal: 4	Doğal: 1

8. Aşağıdaki tabloda Ülkemizin tarihi ve doğal güzellikleri ile ilgili olarak, çocuklardan hangisi veya hangileri yanlış bilgi vermiştir?

Mehmet	Selma
Erciyes Dağı, Kayseri'dedir.	Topkapı Sarayı, Ankara'dadır.
Osman	Defne
Pamukkale travertenleri, Manisa'dadır.	Yeşil Türbe, Bursa'dadır.

A) Mehmet-Selma

B) Selma-Osman

C) Selma-Defne

D) Selma

9. Aşağıdaki her görselin altına, o görselin Ülkemizin hangi tür güzelliği olduğu yazılmıştır.

1.) Ayasofya Camii	2.) Düden Şelalesi	3.) Efes Tiyatrosu
		
Tarihi güzelliğidir.	Doğal güzelliğidir.	Tarihi güzelliğidir.
4.) Peribacaları	5.) Nemrut	6.) Ölüdeniz
		
Tarihi güzelliğidir.	Doğal güzelliğidir.	Doğal güzelliğidir.

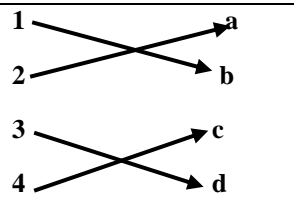
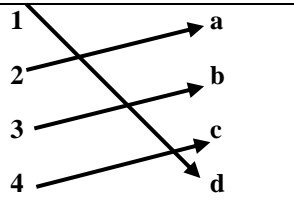
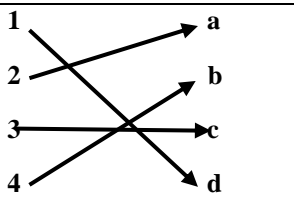
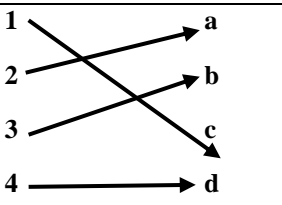
Hangi görsellerle, altında yazılan özellikler doğru yerleştirilmiştir?

- A) 1-2-4-6   B) 1-2-3-6   C) 1-3-4-5   D) 1-2-4-5

10. Aşağıda I. Bölümde “sorumluluklarımız”, II. Bölümde ise “bu sorumluluklara uygun örnekler” verilmiştir.

I. Bölüm		II. Bölüm	
1	Vatana karşı sorumluluk	a	Yaşadığımız yeri kirletmemeliyiz.
2	Çevreye karşı sorumluluk	b	Sıkıntıda olan ihtiyaç sahiplerine yardım etmeliyiz.
3	Büyüklerimize karşı sorumluluk	c	Yaşlılara saygı göstermeliyiz.
4	İnsanlığa karşı sorumluluk	d	Düşmanlara karşı uyanık olmalıyız.

En doğru eşleştirme hangi seçenekte verilmiştir?

A	B	C	D
			

11. I. Derslerine iyi çalışmak. II. Seçimlerde oy kullanmak.

III. Verilen proje görevini hazırlamak. IV. Odasını düzenli tutmak.

Üçüncü sınıfta öğrenim gören Ali'nin görev ve sorumlulukları hangi seçenekte doğru verilmiştir?

A) I-II-III B) I-III-IV C) II-III-IV D) I-II-IV

12. Aşağıdaki hangi sembol veya sembollerin karşısındaki açıklamalar ortak kullanım alanlarımızı ifade etmektedir?

 İbadet yapılan alanlar için kullanılır.	 Geceleri uyumak için kullanılır.
 Deftere yazı yazmak için kullanılır.	 Eğitim öğretim hizmeti için kullanılır.

A) B) C) D)

13. Ortak kullanım alanlarında uyulması gereken davranışlarla ilgili olarak aşağıdaki öğrencilerden hangisi doğru davranış sergilemiştir?

	
Asrın	Cansu
Okul bahçesindeki ağaçlara adımı yazarım.	Parktaki tahterevalliye dikkatli kullanırım.
	
Fatma	Ramazan
Piknik alanında çöpleri dikkatlice otların arasına atarım.	Camiye çorapsız girerim.

A) Ramazan B) Fatma C) Asrın D) Cansu

14. I. Okul II. Hastane III. Toplu Taşıma Araçları IV. Camii

Yukarıda verilen alanların ortak özelliği hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

A) Eğitim Kurumu B) İbadet Yeri C) Toplu Kullanım D) Sağlık Kuruluşu

15. 1071 yılında Sultan Alparslan önderliğinde kazandığımız Malazgirt Savaşı'ndan günümüze kadar her türlü tehdide rağmen, vatanımızın hiçbir düşmana bırakılmamış olması Türk milletinin hangi özelliğinden kaynaklanmaktadır?

A) Birlik ve beraberliği B) Zengin olması C) Yardım severliği D) Hoşgörülü olması

16. Aşağıdakilerden hangisi milli birlik ve beraberlik duygumuzun en üst düzeye çıktığı olaylardan biridir?

A) Cumhuriyet Bayramı B) Türkiye-Fransa Maçı C) Kurban Bayramı D) 15 Temmuz Darbesi

17. Ülkesinden zorunlu olarak ayrılıp ailesiyle ülkemize gelen bir Suriyeli çocuk ile karşılaştığımızda, onun üzerinde aşağıdaki duygulardan hangisini oluşturmalıyız?

A) Güvensizlik B) Huzur C) Kaygı D) Panik

18. Atatürk' ün aşağıdaki özdeyişleri, Onun hangi kişilik özelliklerini ifade eder?

I- "Bir ulus, sınıksız birbirine bağlı olmayı bildikçe yeryüzünde onu dağıtabilecek bir güç düşünülemez."

II- "Çalışmak demek, boşuna yorulmak, terlemek değildir. Zamanın gereklerine göre bilim ve teknik ve her türlü uygar buluşlardan azami derecede istifade etmek zorunludur."

III- "Zafer, "Zafer benimdir" diyebilenindir. Başarı ise, "Başaracağım" diye başlayarak sonunda "Başardım" diyebilenindir."

A) I: Vatan sevgisi	B) I: Millet sevgisi	C) I: Millet sevgisi	D) I: Vatan sevgisi
II: Açık sözlülüğü	II: İleri görüşlülüğü	II: İnsan sevgisi	II: Barışsever
III: Kararlılığı	III: Kararlılığı	III: Kararlılığı	III: Kararlılığı

19. "Mustafa Kemal Atatürk, 19 Mayıs 1919' da Kurtuluş Savaşını başlattıktan sonra, gittiği Amasya, Erzurum, Sivas ve Ankara' da halkla görüşerek, vatan için ne yapılması gerektiği hakkında fikir alışverişinde bulunmuştur." Bu durum onun hangi özelliğini daha çok yansıtmaktadır?

A) Kararlılığını B) Akılcılığını C) Bilim ve fenne önem vermesini D) İş birliği içinde çalışmasını

20. "Ordu yok." dediğinde, "Kurulur." dedi. "Para yok." dediğinde, "Bulunur." dedi. "Düşmanın gücü çok." dediğinde, "Yenilir." dedi.

Yukarıdaki ifadeler, Atatürk' ün hangi kişilik özelliğini yansıtır.

A) Zorluklara dayanıklılık B) Zeki ve çalışkanlık C) Alçak gönüllü D) Hoşgörülü

The Journal of International Social Science Education

ISSN: 2146-6297 (Online) Dergi websayfası: <https://www.dergipark.org.tr/en/pub/issej>

Developing an achievement test for the unit of life in our country: Validity-reliability study and investigation of student achievement

Mehmet DAĞ¹ & Asım ÇOBAN²

To cite this article: Dağ, M. ve Çoban A. (2024). Developing an achievement test for the unit of life in our country: Validity-reliability study and investigation of student achievement, *The Journal of International Social Science Education*, 10(1), 46-79. DOI: 10.47615/issej.1460310

To link to this article: <https://doi.org/10.47615.issej.1460310>

© 2024 The Author(s). Reprints and permissions: Authors have permission to share their article after it has been published in ISSEJ/The journal of International Social Science Education, either in print or online as a First Edition

Highlights

While there is only one study that tested the validity and reliability of the 3rd grade life in our country unit, there is no study that examines the learning losses in the February 6, 2023 earthquakes related to this course and the updated 2023 life science curriculum.

While there was no significant difference between two schools with similar socioeconomic status, there was a significant difference between girls and boys in favor of girls.

With this study, a valid and reliable life science achievement test was introduced to the literature and learning losses in the earthquake region were examined within the framework of gender and socioeconomic level variables.

ISSEJ/The Journal of International Social Science Education is a double peer-reviewed online journal. This article can be used for research, teaching and private studies. Only the authors are responsible for the content of the article. The journal has the copyright of the articles. The publisher cannot be held liable for any loss, transaction, claim or damage arising directly or indirectly in connection with the use of the research material.

All authors are requested to disclose any actual or potential conflict of interest including any financial, personal or other relationships with other people or organizations regarding the submitted work.

Developing an achievement test for the unit of life in our country: Validity-reliability study and investigation of student achievement

Mehmet DAĞ

Malatya Provincial Directorate of National Education, Malatya, 44070, Turkey

Asım ÇOBAN

Basic Education, Amasya University, Amasya, 05100, Turkey

ABSTRACT

Achievement tests, which are one of the measurement and evaluation tools that determine the level of achievements, have an important place in education systems. The preparation and use of achievement tests is an issue that should be given importance in order for educational systems to respond to expectations. In this framework, it was aimed to develop an achievement test that measures the achievements of the third grade primary school Life in Our Country unit, whose validity and reliability were ensured by taking into account the stages of the Revised Bloom's Taxonomy (RBT), and to examine the achievement of students in two schools with similar socioeconomic levels in two districts located in the earthquake zone of the earthquake that affected 11 provinces on February 6, 2023, in line with some variables. The nine outcomes of the unit in the 2023 Life Science Curriculum were classified within the framework of CBT cognitive process and knowledge dimensions, and a 27-item multiple-choice achievement test consisting of three items for each outcome was prepared. The content validity of the achievement test was ensured by the review of a faculty member who is an expert in the field, three classroom education teachers with doctoral degrees, and a language expert teacher. A pilot test was conducted to test the comprehensibility and duration of the items. Subsequently, the actual implementation was carried out with 413 students from two primary schools with similar socioeconomic levels in two districts that experienced the earthquake intensively. After five items with low discrimination values were removed from the 27-item achievement test in the actual application, p (0.64), d (0.44), KR-20 (0.76) were found in the 22-item test. When the data were analyzed within the framework of the achievement levels of the two equivalent schools, no significant difference emerged; however, a significant difference emerged in favor of girls in the gender variable. With the current study, a valid and reliable achievement test taking into account the knowledge and cognitive process dimensions of YBT and a study on learning situations in the earthquake process have been brought to the literature. It was suggested that the study should be applied in 11 provinces that experienced the earthquake and the results

ARTICLE HISTORY

Received 28 March 2024
 Accepted 13 May 2024

KEYWORDS

Life science, life in our country, achievement test, student achievement, earthquake.

Type of the paper
 Research article.

CONTACT Mehmet DAĞ mehdag@msn.com Malatya Provincial Directorate of National Education, Malatya, 44070, Turkey

© 2024 Mehmet DAĞ, Asım ÇOBAN

This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial License <http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>, which permits non-commercial re-use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited, and is not altered, transformed, or built upon in any way.

Text

Introduction

Human beings, like other living beings, have a constant sense of curiosity that they have difficulty in restraining in order to get to know their environment. With this sense of curiosity, they spend their infancy and childhood in intense interaction with errors and stimuli. The learnings obtained through these interactions, which are mostly realized through trial and error and parental guidance, are accurately built into the learner's memory through systematic and scientific studies through schools (Köseoğlu, 2023). In our country, the name of the course in which the information that students acquire about their environment before coming to school is systematized is Life Science (Sağlam, 2015). As every course needs a program for systematic and scientific processing, this course also has a curriculum. Through the Life Science Course Curriculum; in the first three grades of primary school, the information that the student learns before coming to school is shaped, basic life skills are introduced, it is tried to ensure that he/she knows himself/herself, assimilates the values and knowledge of the society he/she lives in, and gains an identity as an individual who produces, researches and loves his/her country (Tay, 2017; Ministry of National Education [MONE], 2023). Curricula are updated and renewed over time in line with needs and goals. The Life Science Curriculum, which was last renewed in 2023, is built on four elements like other programs. These elements can be expressed as objectives, content, educational situations and measurement and evaluation. These four elements need to be functional and in a spiral relationship with each other (Demirel, 2021). Measurement and evaluation is the only way to test whether the contents and educational situations prepared to reach the ideal goals and to make students acquire the determined outcomes are at the expected level (Özer-Özkan, 2019). For this reason, measurement and evaluation, which is an integral part of education, should be taken into account in every process of education in accordance with technical and academic standards (MONE, 2023). While measurement is the transfer of observations with numerical data, assessment is the process of making judgments about the measured content in the light of numerical data obtained as a result of measurement (Turgut & Baykul, 2021). Thanks to these two concepts, it is determined which achievements and at what level the learners have gained, the defective aspects, if any, in the system are identified and necessary corrections are made (Başol, 2019; Turgut & Baykul, 2021). When the diversity of school facilities, social environment, individuals and educational levels are evaluated together, it is essential that the measurement and evaluation process, which sheds light on the corrections in the system, is managed correctly by educational practitioners (Dağ & Karamustafaoğlu, 2023). The method and tool to be used in the measurement and evaluation process vary according to the type of behavior to be measured (Başol, 2019). While achievement, which is the most important output of learning, is carried out through achievement tests called multiple-choice, true-false, open-ended, matching, etc.; psychological scales are used for variables such as self-efficacy and attitude (Başol, 2019; Turgut & Baykul, 2021). Regardless of which method or tool is used, teachers, who are the planners of education and training processes, need to be equipped and diligent in order for measurement and evaluation processes to proceed in accordance with their purpose (Özenç, 2013). In terms of being equipped, teachers are expected to prioritize improving learning, have a good command

of the field, analyze learners well, and have question writing techniques (Turgut & Baykul, 2021; Üçüncü & Sakız, 2020). Before the achievement tests are prepared, determining the level of achievements in terms of knowledge and cognitive process will ensure that the achievement test is functional (Erkuş, 2012). It would be appropriate to start the technical processes of the achievement test after this stage in which the revised Bloom's Taxonomy will be preferred (Avcı, Aslangiray, & Özyalçın, 2021). The stages in the technical process are as follows: deciding the purpose and subject of the test, preparing the specification table examining the gains, calculating the type and duration of the questions to be used in the test, performing validity and reliability procedures, piloting and scoring the test, and creating the accepted final form (Kan, 2011; Büyüköztürk, 2013). Although these stages have started to be taken into consideration in today's teacher profile; since it is observed that achievement tests are mostly prepared in traditional styles without a scientific plan, there is a need for achievement tests whose validity and reliability are tested in the literature (Dağ & Karamustafaoğlu, 2023). When the literature was examined, it was found that there was no study that dealt only with the "Life in Our Country" unit except Şenel (2023), and Bayırlı and Köksal (2022) developed an achievement test to cover three of the Healthy Life-Life in Our Country-Life in Nature units. It was observed that other studies were prepared for different units. In addition, no study on the updated Life Studies Curriculum was identified. The reasons for the study are that there is only one study in the literature on the Life in Our Country unit, few achievement tests have been developed in the field of Life Science, no study has been found on the updated Life Science Curriculum, and no study has been conducted to determine the achievement levels of students in the earthquake that affected 11 provinces on February 6, 2023. In this framework, it was aimed to develop a valid and reliable achievement test that measures the achievements of the primary school third grade Life in Our Country unit in the earthquake that affected 11 provinces on February 6, 2023, taking into account the stages of the Revised Bloom's Taxonomy and to examine the achievements of students in two schools with similar socioeconomic levels in two districts in the earthquake zone in line with some variables. Updated in 2023, this study, which focuses on the third grade Life in Our Country unit in the Life Science Course Curriculum, is considered to contribute to the literature in terms of examining the achievements according to the Revised Bloom's Taxonomy (Krathwohl, 2002), which includes knowledge and cognitive process dimensions, understanding how to prepare a valid and reliable achievement test, and determining the learning and teaching efforts in the earthquake process within the framework of similar socioeconomic level and gender variables.

Method

In this study, in which achievement test development and student achievement were examined in the dimensions of similar socioeconomic level and gender variables, the survey model was used. In this model, the researcher describes only the statistics of the variables of the study without any intervention (Sezgin Selçuk, 2019). In the process of developing the achievement test and determining student achievement according to some variables, data were determined without any intervention within the framework of the model (Karasar, 2013).

Purpose

In this study, it was aimed to develop a valid and reliable achievement test that measures the achievements of the third-grade primary school Life in Our Country unit, taking into account the stages of the Revised Bloom's Taxonomy, and to examine the achievement of students in two schools with similar socioeconomic levels in two districts located in the earthquake zone of the earthquake that affected 11 provinces on February 6, 2023, in line with some variables.

In line with the aim of the study, answers to the following sub-problems were sought.

- 1.) What are the item difficulty and discrimination values of the achievement test items of the 3rd grade Life Science Life in Our Country unit?
- 2.) What are the average item difficulty and discrimination values and KR-20 value of the Life in Our Country unit achievement test?
- 3.) According to the results of the achievement test developed for the Life in Our Country unit, is there a significant difference in student achievement in the context of district variables?
- 4.) According to the results of the achievement test developed for the Life in Our Country unit, is there a significant difference in student achievement in the context of gender variables?

Findings

The statistics on the validity and reliability of the 27-item achievement test prepared within the framework of the achievements of the 3rd grade Life in Our Country unit and the comparison of achievements within the framework of district-school and gender variables at similar socioeconomic levels were discussed. Within the framework of the 1st sub-problem, items 11, 17, 20, 21 and 25 with very weak discrimination index values ($d < 0.30$) were removed from the test. The achievement test, which was reduced to 22 items, was examined by an expert faculty member and three PhD graduate teachers and finalized. Since three questions were prepared for each outcome, it can be accepted that all of the outcomes were represented in the test despite the five items removed. Within the framework of the 2nd sub-problem, it was determined that the mean value ($\bar{x}$) of the achievement test was above average with 14.12, the item difficulty value (p) was "easy" with 0.64, the discrimination value (d) was "very good" with 0.44 and the reliability value (KR-20) was "at the desired level" with 0.76. Within the framework of the 3rd sub-problem, since the significance level (p) was found to be greater than 0.05 in the t-test data, there was no significant difference between the two schools in two districts with similar socioeconomic levels. Within the framework of the 4th sub-problem, a significant difference was found in favor of female students, since the significance level (p) was found to be less than 0.05 when the t-test data were examined.

Discussion and Conclusion

When the findings related to the first sub-problem were examined, it was decided to keep 22 items in the achievement test consisting of 27 items by removing the 11th, 17th, 20th, 21st and 25th items with a discrimination value (d) < 0.30 from the test, even though the 12th, 14th, and 16th items were found to be "very easy", since the discrimination values of all items except the five items removed from the test were "quite good or very good". Similarly, Şenel (2023) removed 18 items with $d < 0.30$ from the 36-item achievement test he prepared for the Life in Our Country unit. Since there is no other achievement test other than Şenel (2023) on the Life in Our Country unit, it can be stated that the items prepared are suitable for the purpose in line with the existing literature.

When the findings related to the second sub-problem were examined, it was determined that the mean value ($\bar{x}$) of the achievement test was above average with 14.12 (success rate: 64%), the item difficulty value (p) was "easy" with 0.64, the discrimination value (d) was "very good" with 0.44, and the reliability value (KR-20) was at the "desired level" with 0.76. When the recommendation that item difficulty (p) should be at the level of 0.50 (Baykul, 2015), discrimination (d) should be 0.40 and above (Erkuş, 2003), reliability coefficient value (KR-20) should be 0.70 and above (Turgut & Baykul, 2021; Tekin, 2010) and the literature in Table 1 are evaluated together with the findings; Although the item difficulty value (p) of the current study was 0.64, the discrimination value (d) was 0.44 and the reliability value (KR-20) was 0.76, indicating that the achievement test was a valid and reliable test. The fact that the item difficulty value (p) was 0.65, the discrimination value (d) was 0.49, the reliability value (KR-20) was 0.83 and the mean value ($\bar{x}$) was 10.74 (success rate: 60%) in the 18-item achievement test of Şenel (2023), which is the only study on the same unit, supports the suitability of the current study. In addition, the fact that the results obtained from the only study on the same unit are similar shows that the study is at the desired level despite the fact that education and training activities came to a standstill after the earthquake.

When the t-test data related to the third sub-problem were examined; since the significance level (p) was found to be greater than 0.05, there was no significant difference between the two schools in two districts with similar socioeconomic levels. In addition, the fact that the mean achievement ($\bar{x}$) of district A school was 14.07 (64% success rate) and the mean achievement ($\bar{x}$) of district B school was 14.17 (64% success rate) revealed that the achievements of the two schools were equivalent. The reasons for this can be said to be; students who have the same problem have problems adapting to the schools they go to outside the province, common traumas caused by the earthquake, those who do not leave the province cannot benefit from educational activities at a similar level, etc. Since there are no studies on schools with similar socioeconomic levels in the literature, when the studies on schools with different socioeconomic levels are examined; in Özdemir's (2023) study, the significant difference was in favor of the school with high socioeconomic level, and the mean achievement ($\bar{x}$) of the school with high socioeconomic level was 36.45, while the mean achievement ($\bar{x}$) of the school with low socioeconomic level was 34.70. In Çakabay, Mete, and Ketenalp's (2023) study, the significant difference was in favor of the school in the city center, and the mean achievement ($\bar{x}$) of the school in the city center was 67.03, while that of the school in the village ($\bar{x}$) was 59.29. Although no study on the life science course was found for

schools with similar socioeconomic levels, considering the findings, it can be stated that the students of the two districts were affected by the earthquake process at a similar level.

When the t-test data related to the fourth sub-problem were examined, it was found that there was a significant difference in favor of female students since the significance level (p) was found to be less than 0.05. In addition, the mean achievement of female students ($\bar{x}$) was 14.78 (67% success rate) and the mean achievement of male students ($\bar{x}$) was 13.41 (61% success rate). Unlike this study, no significant difference was observed between male and female students in Gazioğlu (2023) study, and the mean achievement of female students ($\bar{x}$) was 12.90 (52% success rate) and the mean achievement of male students ($\bar{x}$) was 12.40 (50% success rate). When the post-test data of Oğuz (2023) were examined, no significant difference was observed between male and female students, and the mean achievement of female students ($\bar{x}$) was 20.22 (81% success rate) and the mean achievement of male students ($\bar{x}$) was 18.00 (72% success rate). In Karaoğlu's (2019) study, there was no significant difference between male and female students, and the average success rate of female students ($\bar{x}$) was 6.89 (53% success rate) and the average success rate of male students ($\bar{x}$) was 7.20 (55% success rate). Although there was no significant difference between male and female students according to gender variable in other studies conducted in the literature on the Life Science course, in the light of the results obtained in the current study, it can be said that female students were more successful than male students and survived the earthquake process more strongly than male students.

Implication and Suggestions

It can be said that with this study, which has proven its validity and reliability, an achievement test that teachers can use in primary school 3rd grade Life in Our Country unit, whose achievement levels are determined using Bloom's renewed taxonomy, has been developed under the guidance of the updated 2023 Life Science Teaching Program. In addition, through the teaching activities carried out during the earthquake period, in terms of achieving the acquisitions that include the subjects and concepts of the 3rd grade Life in Our Country unit;

-Students studying in two schools of two districts with similar socioeconomic levels were affected by the earthquake at a similar level, the reasons for this can be listed as the students who had the same problem had problems adapting to the schools they went to outside the province, common traumas caused by the earthquake, those who did not leave the province could not benefit from the teaching activities at a similar level, etc.

-In terms of gender, it can be said that female students were more successful than male students, they survived the earthquake process more strongly than male students, and they ensured the permanence

In the light of the data emerged throughout the study, some suggestions were made:

1) Through this valid and reliable achievement test, the learning levels of students outside the 11 provinces that experienced the February 6 earthquake can be compared.

- 2) Considering the 2023 Life Science Curriculum, more achievement tests can be developed.
- 3) Research can be conducted to determine the reasons for male students' learning losses during the earthquake period.
- 4) Studies can be conducted to compare the learning levels of districts/schools at different socioeconomic levels using the existing achievement test.

Research Limitations and Future Research

The study is limited to two public primary schools with similar socioeconomic levels, 3rd grade Life in Our Country unit achievements, and an achievement test prepared by taking Bloom's revised taxonomy into consideration. In later processes, the achievement test can be used to determine the achievement of students studying in regions other than the earthquake zone. In addition, achievement tests can be developed for other units of the Life Science course by taking Bloom's revised taxonomy into consideration.

Author Contributions

The two authors collaborated at every stage of the study.

Publication Ethics

Permissions were obtained from the ethics committee of a state university with the letter dated 16.01.2024 and numbered 172795 and from the Provincial Directorate of National Education. Ethical rules were followed during the research process.

ORCID

Mehmet DAĞ <http://orcid.org/0000-0001-9712-1076>

Asım ÇOBAN <http://orcid.org/0000-0002-7860-7561>

References

- Akkaya, A. (2023). *Hayat bilgisi dersi öğretim programının CIPP modeline göre değerlendirilmesi*. Yayınlanmış doktora tezi. Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırşehir.
- Avcı, F., Aslangiray, H. ve Özyalçın, B. (2021). 2018 fen bilimleri öğretim programı kazanımlarının konu alanları ve sınıf düzeyi açısından yenilenmiş Bloom taksonomisine göre analizi ve değerlendirilmesi. *Trakya Eğitim Dergisi*, 11(2), 643-660
- Başol, G. (2019). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme (6.Baskı)*. Pegem Akademi, Ankara.

- Bayırlı, H., ve Köksal, H. (2022). 3. Sınıf hayat bilgisi dersi başarı testi geliştirme: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Pesa Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(2), 86-99. <https://doi.org/10.25272/j.2149-8385.2022.8.2.03>
- Baykul, Y. (2015). *Eğitimde ve psikolojide ölçme: klasik test teorisi ve uygulaması*. Pegem Akademi, Ankara.
- Büyüköztürk, Ş. (2013). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı (8. Baskı)*. Pegem Akademi, Ankara.
- Can, A. (2016). *SPSS ile bilimsel araştırma sürecinde nicel veri analizi (4. Baskı)*. Pegem Akademi, Ankara.
- Canbazoğlu Bilici, S. (2019). *Örnekleme yöntemleri*. Özmen, H., ve Karamustafaoğlu, O. (Edt.). Eğitimde araştırma yöntemleri içinde (2. Baskı), (59-63). Pegem Akademi, Ankara.
- Çakabay, S., Mete, P., ve Ketenalp, B. (2023). Şehir merkezi ile köy okulu öğrencilerinin hayat bilgisi dersine ilişkin başarı ve tutumlarının incelenmesi. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 58, 2388-2408. <https://doi.org/10.53444/deubefd.1266505>
- Çokçalışkan, H. (2023). *İlkokul üçüncü sınıf hayat bilgisi dersinde yaratıcı drama yönteminin kullanılmasının öğrencilerin kavram öğrenme başarılarına, akademik başarılarına ve öğrenme kalıcılığına etkisi*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
- Dağ, M., ve Karamustafaoğlu, S. (2023). Maddenin özellikleri ünitesi: Başarı testi geliştirme ve öğrenci başarısını belirleme. *Milli Eğitim Dergisi*, 52(237), 5521-254.
- Demirel, Ö. (2021). *Eğitimde Program Geliştirme Kuramdan Uygulamaya (30. Baskı)*. Pegem Akademi, Ankara.
- Demirtaş-Şenel, G. (2023). *Bağlam temelli öğrenme kapsamında ilkökul üçüncü sınıf hayat bilgisi dersinde REACT stratejisine dayalı uygulamaların değerlendirilmesi*. Yayınlanmış doktora tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Erkuş, A. (2003). *Psikometri üzerine yazılar: ölçme ve psikometrinin tarihsel kökenleri, güvenilirlik, geçerlik, madde analizi, tutumlar; bileşenleri ve ölçülmesi (1. Baskı)*. Türk Psikologlar Derneği Yayınları.
- Erkuş, A. (2012). *Psikolojide ölçme ve ölçek geliştirme I: temel kavramlar ve işlemler*. Pegem Akademi, Ankara.
- Gazioğlu, K. (2023). *Hayat bilgisi dersinde eğitsel dijital oyun kullanımının öğrencilerin akademik başarılarına etkisi*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi. Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Gevrek, Y. E. (2023). *Hayat bilgisi dersinde etkinliklerle eleştirel düşünme becerisinin geliştirilmesi*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir.
- Kan, A. (2011). *Ölçme aracı geliştirme*. Tekindal, S. (Edt.), Eğitimde ölçme ve değerlendirme içinde (s. 239-276). Pegem Akademi, Ankara.
- Karaoğlu, B. (2019). *3. Sınıf hayat bilgisi dersinde senaryo temelli öğrenme yönteminin öğrencilerin başarılarına etkisi*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi. Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ağrı.
- Karasar, N. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel Yayınları, Ankara.

- Karbeyaz, A. (2023). *Okul dışı öğrenme ortamlarının öğrencilerin hayat bilgisi dersindeki akademik başarı, tutum ve çevreye yönelik davranışlarına etkisi*. Yayınlanmamış doktora tezi. Amasya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Amasya.
- Kaynar, B. (2020). *Eğitsel ve dijital oyun tabanlı etkinliklerin hayat bilgisi dersindeki akademik başarı, tutum ve kalıcılığa etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Köseoğlu, E. (2023). *Hayat bilgisi dersinde temel yaşam becerilerinin geliştirilmesine yönelik dijital öyküleme uygulamaları*. Yayınlanmamış doktora tezi. Eskişehir Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Krathwohl, D. R. (2002). A revision of Bloom's taxonomy: An overview. *Theory into practice*, 41(4), 212-218.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2023). *Hayat bilgisi dersi öğretim programı (İlkokul 1, 2 ve 3. Sınıflar)*. <http://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/2018122171428547> adresinden edinilmiştir.
- Oğuz, O. (2023). *Hayat bilgisi dersinde web 2.0 araçları ile ters yüz edilmiş sınıfların öğrenci başarısına etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Kilis.
- Özdemir, M. (2023). *Artırılmış gerçeklik temelli uygulamaların 3. Sınıf hayat bilgisi dersindeki akademik başarı, tutum ve eğlenme düzeyine etkisinin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Siirt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Siirt.
- Özenç, M. (2013). *Sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme ve değerlendirme yeterliklerinin incelenmesi*. Yayınlanmamış doktora tezi. Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Özer-Özkan, Y. (2019). *Ölçme ve değerlendirme ile ilgili temel kavramlar*. Çetin, B. (Ed.). Eğitimde ölçme ve değerlendirme içinde (1. Baskı). Anı Yayıncılık, Ankara.
- Sağlam, H. İ. (2015). *Toplum, birey ve doğaya bütüncül bakış: Hayat bilgisi*. M. Gültekin (Ed.). Hayat bilgisi öğretimi içinde (s.1-14). Nobel Yayıncılık, Ankara.
- Sezgin Selçuk, G. (2019). *Tarama yöntemi*. Özmen, H. & Karamustafaoğlu, O. (Ed.). Eğitimde araştırma yöntemleri içinde (2. Baskı), (141-143). Pegem Akademik Yayıncılık, Ankara.
- Tabachnick B. G., ve Fidell, I. S. (2013). *Using multivariate statistics (8.nd Ed.)*. Pearson Education Limited.
- Tay, B. (2017). *Hayat bilgisi: Hayatın bilgisi*. Tay, B. (Ed.), Etkinlik örnekleriyle hayat bilgisi öğretimi (1-43). Pegem Akademi, Ankara.
- Tekin, H. (2010). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme (20. Baskı)*. Yargı Yayınevi, Ankara.
- Turgut, M. F., ve Baykul, Y. (2021). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme (9.Baskı)*. Pegem Akademi, Ankara.
- Üçüncü, G., ve Sakız, G. (2020). Başarı testi geliştirme süreci: İlkokul dördüncü sınıf maddeyi tanıyalım ünitesi örneği. *Kastamonu Education Journal*, 28(1), 82-94. <https://doi.org/10.24106/kefdergi.3440>.
- Yıldız, S. E. (2022). *Hayat bilgisi dersinde eğitsel dijital oyun temelli etkinliklerin öğrencilerin akademik başarı, tutum ve motivasyon düzeylerine etkisinin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.

Yılmaz, A. (2015). *Ölçme değerlendirmede testler*. Karip, E. (Edt.). *Ölçme ve değerlendirme içinde (153-232)*. Pegem Akademi, Ankara.